

DARBININKAS

Vol. LVII Nr. 49

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

Penktdienis-Friday, Lapkritis-November 24, 1972

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN, N.Y. 11221

15 centų

PARYŽIUJE ATNAUJINTI SUSITARIMAI KARUI VISOJ INDOKINIJOJ NUTRAUKTI

Prez. Nixono patarėjas dr. Kissingeris vėl veda pasitarimus su Hanojaus politbiuro atstovu Le Duc Tho Paryžiuje dėl paliaubų susitarimo pataisymo, kad ir P. Vietnamo vyriausybė galėtų jį priimti. Manoma, kad šis pasitarimas jau bus paskutinis, bet galis būti labai ilgai.

Nuo P. Vietnamo prez. Thieu sukeltos audros dėl jam nepriimtino Hanojaus-Washingtono susitarimo karo paliauboms paskelbti jau praėjo visas mėnuo, bet tas laikas nebuvo bergždziai praleistas — visą laiką keliose vietose vyko tylios konsultacijos visiems priimtino susitarimo siekiant.

Per tą laiką karo veiksmų

Puerto Rico

Kartu su JAV prezidento ir kongreso narių rinkimais Puerto Rico vyko gubernatorių, parlamento ir savivaldybių tarybų rinkimai, pasibaigę pralaimėjimu tų politinių junginių, kurie dabartinį sąjungos su Amerika statusą nori pakeisti pilna nepriklausomybe. Gub. Ferre ir jo progresyvinę partiją pakeitė Liaudies demokratinė partija, kuri dabar kontroliuos gubernatūrą, abejus parlamento rūmus ir veiks visą savivaldybių tarybas. Už pilną nepriklausomybę balsavo mažiau kaip 4 proc.

Ši grupė per Kubos delegaciją yra dariusi žygių JT dekolonizacijos komitete paskelbti Puerto Rico Amerikos kolonija. Buvo pasitenkinta tik apsprendimo teisės pripažinimu, bet šiuo nutarimu apsišaukta juridiniais analfabetais, nes apsprendimo teisę be kieno nors pripažinimo turi kiekvienas asmuo ar junginys, nors ta teisė jam ir trukdoma pasinaudoti. Bijota skelbti Puerto Rico Amerikos kolonija, nes tai būtų labai atsitolinta nuo juridinės tiesos. JAV atstovas ten pareiškė, kad iš Amerikos pusės nėra kliūčių tai teritorijai pasiskelbti nepriklausoma valstybe.

Lenkai-vengrai mokės skolą

Laisvoji Lenkija prieš karą yra pardavusi Amerikoje apie 41 mil. dol. vertės bonų, kurie tebėra neįpirkti. Daugiausiai jų nupirkė Amerikos lenkai (apie 10,000 asmenų) ir jau seniai prarado viltį atgauti skolą. Bet visai neseniai nusišypsojo laimė — Amerika ir Lenkija tyliai susitarė dėl jų išpirkimo.

Bonų savininkus suregistruvus, bus pradėti mokėti maži procentai, per tą laiką bus sutartas atlyginimo būdas, visos reikalingos bus baigtos sutvarkyti iki 1975. Tada bus galutinai nustatyta ir išmokėtina suma. Greitai prasidės bonų ir jų savininkų registracija. Amerikos komisija, kuri tuos reikalus nuo Rooseveltto laikų tvarko, rekomenduos bonų savininkams padarytą susitarimą su Lenkija priimti.

Jugoslavija savo prieškarines skolas su Amerika sutvarkė 1960. Ją pasėkė Lenkija, toliau minimos Vengrija su Rumunija. Su Vengrija principinis susitarimas irgi esąs pasiektas. Ji skolinga už amerikiečių Vengrijoje turėtą ir nusavintą arba karo metu žuvusį turtą.

būta visoj Vietnamo teritorijoje, bet per paskutines dvi savaites jie ėmė pastebimai mažėti. Amerika, rodydama gerą valią ieškoti kompromisinio susitarimo, nutraukė S. Vietnamo bombardavimą aukščiau 20-sios paralelės. P. Vietnamo kariuomenė valė nuo priešo strategines dalis, gi šiauriečiai nutraukė P. Vietnamo miestų apšaudymą raketomis ir pradėjo trauktis namų link.

P. Vietnamo vyriausybė karštingai, bet metodiškai organizavo sistemą ir personalą paliaubų meto padėčiai apvaldyti. Per tą mėnesį ji gavo iš Amerikos naują didžiulę paramą lėktuvais ir kitu kariniu inventoriu. Jos diplomatai buvo išvykę visur, kur tik kokios nors pagalbos tikėjosi gauti. Prez. Thieu per tą laiką suspėjo pradėti organizuoti naują masinę politinę partiją, atsvarą prieš slapčius ir matomus komunistus. Jam ištisė ranką ir neseniai jo vietos norėję politikieriai, kuriems pasirodė nepriimtinas Hanojaus-Washingtono pirmasis susitarimas, nes visiems patriotams patiko prez. Thieu atkaklus pasipriešinimas.

Nemanytina, kad prez. Thieu gaus viską, ko norėtų, bet tikriausiai gaus daug daugiau, negu būtų turėjęs tyledamas. Tas pasipriešinimas padarė jį tautos vadu ir labai pakėlė jo prestižą.

Ko dar siekia Saigono vyriausybė?

Pirma, kad Hanojus viešai pažadėtų ištraukti iš P. Vietnamo visą savo kariuomenę.

NEW YORKO ABORTAI

NYT vadovybė yra labai uoli NY valstijos abortų įstatymo gynėja ir garbintoja. Kartais atrodo, kad tas visad liberalizmo vardu puošiamas įstatymas jiems yra brangesnis ir svarbesnis net už Amerikos konstituciją. Paskelbus abortų statistiką už pirmuosius įstatymo veikimo metus (1971), laikraštis vėl grįžta prie to reikalo su pagyrimais.

Jis patenkintas, kad iš 262,807 padarytų abortų 90 proc. teko New Yorko miestui ir apylinkėms. Šis skaičius moterų, jų manymu nutraukdamos nėštumą saugioje gydytojų globoje, išvengė mirties ar sunkaus sužalojimo, kuris daugelį jų būtų ištikęs minėto įstatymo nesant.

Laikraščio nuomonę reiškiančiam asmeniui taipgi malonu, kad didelis skaičius moterų atvyko iš kitų valstijų į New Yorką savo nėštumo nutraukti. Tai, anot jo, turėtų įtikinti abortų priešus, kad abortai dabar esą labai populiarūs, todėl ir kitos valstijos turėtų pasekti New Yorko valstijos pavyzdį, kad brangios kelionės į New Yorką netaptų kliūtimi neturtingom moterim siekti gydytojo pagalbos nėštumui nutraukti. Šią aplinkybę laikraštis laiko diskriminacija. Bet ir jis apgailestavo, kad dvi iš trijų nėštumų nutraukusių moterų buvo žemiau 25 metų amžiaus, gi visas minėto skaičiaus ketvirtadalis neturėjo nė 20 metų.

Maskva, sakoma, atskraidinusi Sirijai kai kurių ginklų, kai Izraelis, keršydamas arabams už daromas šunynes, pradėjo bombarduoti karinius taikinius Damasko apylinkėse. Už tai paramą Sirijai suteikusi Maskvai teisę įsirengti stotis savo laivynui Latakia ir Tartus uostuose Viduržemio jūros pakrantėje. Sirijai duota raketų ir MIG-21 kovos lėktuvų.

nors ir kiek vėliau, negu amerikiečiai pasitrauks.

Antra, kad karo paliaubos būtų paskelbtos ne tik Vietname, bet visoje Indokinijoje, tai yra dar Laose ir Kambodijoje.

Trečia, kad paliaubų sutartimi būtų įsamiu pripažinta abu Vietnamus skirianti demilita-

rizuota zona.

Ketvirta, kad trijų grupių sudaroma "Susitaikymo taryba" nebūtų laikoma koalicine vyriausybe.

Ir dar atsimentina, kad tas susitarimas dar nebus taikos sutartis, tik karo sustabdymo sąlygų aptarimas.

Kultūros Židinio statyba, nežiūrint blogo oro, buvo tęsiama ir praeitą savaitę. Pilamas cementas į pamatų sukalas formas. Nuotr. P. Bivainio.

Laoso princai pradėjo derybas

Jau mėnuo kaip vyksta derybos tarp dviejų Laoso princų dėl karo nutraukimo ir vienos Laoso vyriausybės sudarymo. Jei tempas nebus pagreitintas, pasitarimai gali trukti kelis metus. Nebent šitaip daroma todėl, kad laukiama kaip susitvarkys Vietnamų paliaubos ir kokia forma grįš ten taika. Pradžioje apsidalinta vienas kitą kaltinančiais pareiškimais, dabar susirenkama kartą savaitę ir labiau smulkinami senieji pareiškimai. Vienas princas, kurio vyriausybė veikia Laoso sostinėje, yra remiamas Amerikos, gi antrasis yra visiškai Hanojaus globoje ir jo tarnyboje. Dideli Laoso plotai yra Hanojaus kariuomenės kontroliuojami, nes jie buvo reikalingi tai kariuomenei P. Vietname ir Kambodijoje aprūpinti, kai Hanojus užsiamas užvaldyti ir P. Vietnamą. Dabar, atrodo, siekiama kito tikslo — Laoso koalicinės vyriausybės su komunistais sudarymo, jos kontrolės Indokinijoje karą baigus ir naujas sutartis sudarius.

Atrodytų, kad Laosas yra mažiausiai svarbi Indokinijos pusiasalio valstybė, nes didžiausią krašto dalį dengia tankios džiunglės ir nedaug gyventojų. Bet taip neatrodo nė karščiui, nė geopolitikams — visai kita politika diktuoja strateginė Laoso padėtis, nes jo sienos susiliečia su abiem Vietnamais, Kinija, Kambodija, Burma ir Tailandu. Šiam pastarajam Laosas svarbus kaip valstybė tarp jo ir Kinijos. Vietnams ir Kambodijai jis svarbus tuo, kad per jį eina Ho Chi Minh vardu vadinamas komunistų koridorius, kurs vienam yra durklas šone, gi S. Vietnamui svarbi arterija tam atveju, jeigu reikia nepaleisti iš akių nė Kambodijos, nė P. Vietnamo. Todėl Laoso derybos su Hanojaus komunistams vergaujančiu princu turi būti ilgos ir sunkios.

Laosas gavo nepriklausomybę iš Prancūzijos 1954 Ženevos konferencijoje. Bet Hanojus ten sugebėjo greit sukelti civilinį karą, todėl 1962 įvyko kita Ženevos konferencija taikai padaryti sudarant koalicinę vyriausybę.

Kai Hanojaus komunistai susiplanavo "išlaisvinti" P. Vietnamą, jie per komunistų grupelę sugriovė koalicinę Laoso vyriausybę, užėmė rytinę jo pusę ir per ją iškėlė tebevykdo savo kariuomenės aprūpinimą P. Vietname ir

GRAŽINA SENOVĖ

Kinijos "kultūrinės revoliucijos" organizatoriai 1966 panaikino visokius egzaminus universitetuose ir žemesnėse mokyklose, nes egzaminai trukdė "liaudies" vaikams patekti į mokyklas ir gamina "valdančios klasės įpėdinius". Ypač griežtai buvo žiūrima, kad egzaminai nebūtų praktikuojami primant į universitetus ir specialius institutus. Vietoj įstojimo egzaminų reikėjo įrodyti, kad dirbtai bent trys metai "produktingo" darbo žemės ūkyje ar pramonėje, ir pristatyti darbo vietės darbininkų pritarimą, kad jis būtų priimtas į mokyklą. "Darbo mokykloje" buvo kreiptas dėmesys ne į mokslą, bet į Mao Tse-tungo raudonąją knygėlę, kuri neseniai buvo laikoma

Amnestija

R. Vokietijos piliečiai, kurie prieš 1972 sausio 1 išvyko iš krašto be leidimo, nebebus už tai baudžiami, jeigu kartais ir sugrįžtų. Bet visi praranda pilietybę. Ir jų vaikai. Nuo Berlyno Sienos pastatymo tokių pabėgėlių yra apie 150,000. Manoma, kad amnestuoti pabėgėliai dabar galės lankytis R. Vokietijoje pagal naujai nustatytą tvarką be baimės būti areštuoti ir teisiami. Amnestuoti ir visi bandę pabėgti, bet buvę pagauti ir kalėjiman įkisti. Laisvi ir tie nuo bylos sudarymo, kurie padėjo kam nors pabėgti, bet buvo susekti.

Ta pačia proga parlamentas ratifikavo ir abiejų Vokietijų pasirašytą transporto sutartį, lengvinančią susisiekimą sauskeliais, geležinkeliais ir vandens keliais. Bonna tą pačią sutartį ratifikavo prieš tris savaites.

BRANDTAS LAIMĖJO RINKIMUS

Pereitą sekmadienį vykusius V. Vokietijos parlamento rinkimus laimėjo soc. demokratų — liberalų partijų koalicija, surinkusi 50 proc. su viršum balsų. Abi partijos buvo sudariusios koaliciją 1969 tikslu su kelių atstovų dauguma, kuri per tris su pusę metų nutrūpėjo ir Brandt-Scheel vyriausybė liko mažumoj. Nutrūpėjimas įvyko besiginčijant dėl vadinamos Ostpolitik.

Soc. demokratų dabar turės parlamente 230 atstovų, liberalai — 42, viso 272 atstovus.

Opozicijoje buvusios ir dabar tikriausiai liksiančios abi krikščionių demokratų grupės turės 224 atstovus. Taigi, Brandtas šį kartą turės saugią daugumą. Tai

reiškia, kad didelė vokiečių dauguma pritarė Brandto politikai turėti žmoniškesnius santykius su R. Vokietijos užblokuotais vokiečiais.

LATVIJAI PASKIRTAS NAUJAS VYSKUPAS

Romoje lapkričio 12 konsekruotas naujas vyskupas Latvijos katalikam Valerian Zoudaks, seminarijos rektorius Rygoje.

Iškilmes atliko arkiv. Agostino Casaroli, kuris tvarko santykius su komunistiniais režimais, lietuvių koplyčioje Sv. Petro bazilikoje.

N. Y. Times tai vertina kaip pagerėjusių santykių tarp Vatikano ir Maskvos ženklą.

TRUMPAI PASAULYJE

— Argentinon grįžo po 17 metų gyvenimo užsieny buv. diktatorius Peronas. Aerodromą supo tankai, demonstracijos nebuvo leistos, bet norinčių demonstruoti buvo minios. Labiausiai iš proto kraustėsi jaunimas ir moterys. Jeigu jis bus kandidatas prezidento rinkimuose, Argentinos, atrodo, laukia sunkios dienos. Pasirodė, kad jis rado namie labai daug šalininkų. Tai jo mirusios žmonos Ievos jam paliktas palikimas.

— Akademiko Sacharovo vadovaujama už žmogaus teises kovojanti grupė įteikė Brežnevui naują prašymą — paraginti paleisti visus politinius kalinius ir panaikinti mirties bausmę. Toks reikalavimas buvo ir jo vieno pasirašytame memorandum, kurs buvo įteiktas pavasarį politbiurui ir vėliau persiųstas į Vakarus po to, kai kompartijos viršūnė nustatytu laiku nedavė jokio atsakymo.

— Arabų Lygos užsienio ir krašto apsaugos ministeriai dvi dienas tarėsi kaip atsiimti iš Izraelio prarastas žemes, bet išskirstė nieko nesutarę. Atrodo, kad akmuo, už kurio užkliuvo, buvo arabų teroristinės organizacijos ir jų veikla prieš Izraelį. Niekas tų teroristų savo žemeje nenori, bet nė vienas dar nedrįsta radikalai tą reikalą tvarkyti. Tik vienas Jordano karalius juos sutraikė ir iš savo krašto išmetė.

— Sovietai jau davė leidimą New Yorko Chase Manhattan bankui steigti Maskvoje savo agentūrą piniginių transakcijoms vykdyti.

— R. Vokietijos delegacija pirmą kartą atsirado Amerikoje apie prekybos santykius pasikalbėti. Šiokia tokia prekyba tarp abiejų kraštų vyksta, bet dėl aukštų Amerikos importo tarifų ji negali plėstis. Atvykusieji prašo tą kliūtį sušvelninti ir nevaržyti vizų davimo rytų vokiečiams keliauti Amerikon. Taipgi norėtų turėti Amerikoje savo prekybos misiją, nors JAV nėra R. Vokietijos pripažinusi.

— Japonija galop patenkino Amerikos prašymą ir sumažino importo maitus 20 proc. Sumažinimas jau įsigaliojo. Muitai sumažinti pramoninėms prekėms ir konservuotiems žemės ūkio produktams. Tai padės sumažinti Amerikos deficitą prekyboje su Japonija.

— Japonijos užs. reik. ministeris skelbia, kad ryšium su diplomatinėmis santykių užmezgimu su Kinija nebūta jokio Pekino spaudimo nutraukti su Taiwanu Kinijos vyriausybę prekybinius ir kultūrinius ryšius. Pekino vyriausybė taipgi nereikalavusi, kad Japonija atsilaisvintų nuo įsipareigojimo ginti Taiwaną ir Okinawą, kurias pareigas jai uždėda saugumo sutartis su Amerika.

— Australijos vyriausybė ruošia taisykles ir kuria naują organą jos pramonės investuojamam užsienio kapitalui kontroliuoti. Daugiausia tokio kapitalo yra atkeliavusio iš Amerikos.

RINKIMAI — VISUOMENĖS NUOTAIKŲ BAROMETRAS: KANADOJE, JUNGTYNĖSE VALSTYBĖSE, VOKIETIJOJ

**Ekstremistinių elementų Amerikos balsuotojas
sukontroliavo. Ar to galima buvo laukti Vokietijoje,
kuri šiuo metu yra įvykių centras?**

Siemet tiršta rinkimų. Kai kurių išvadų apie visuomenės nuotaikas duoda treji rinkimai: Kanados spalio 30, Jungtinių Amerikos Valstybių lapkričio 7, Vokietijos lapkričio 19.

Kanadoje pralaimėjo valdžioje esanti liberalų partija: neteko 47 atstovų; neteko parlamente daugumos.

Kodėl? Kalbama apie kelias priežastis. Pirmiausia tokią eigą lėmė partijos vado ir vyriausybės galvos asmuo. Liberalų vadas Pierre Trudeau buvo sužavėjęs ankstesniuose rinkimuose savo pareikšimais, vizijom. Jam buvo duota proga tas vizijas paversti gyvenimu. Deja, gyvenimo tikrovė vertė daugelį balsuotojų nusivilti.

Viena, atstumiančiai daugelį veikė jo arogancija, brutali laikysena. Antra, jis nepajėgė ekonominio gyvenimo išvesti iš krizės, kurioje bedarbių skaičius pakilo iki 7.1 proc. ir gyvenimas pabrango. Trečia, jo radikalus sprendimas įvesti dvi valstybines kalbas pagilino antagonizmą tarp angliškos Kanados ir prancūziškos Kanados, tarp Ontario ir Quebeco provincijų. Prancūziškoji dalis buvo patenkinta, ir Trudeau Quebecas gavo 56 atstovus — daugiau kaip pusę visoje Kanadoje liberalų laimėtų atstovų, tuo tarpu pažangiesiems konservatoriams Quebecas tedavė vos 2. Bet už tai angliškoji ir turtingoji Ontario provincija vietoj buvusių 50 atstovų tedavė tik 35. Ketvirta, liberalai nepajėgė apsaugoti Kanados pramonės nuo svetimo kapitalo invazijos — konkrečiai nuo amerikiečių kapitalo. Amerikiečių kontrolėje esą 50 proc. Kanados pramonės, 56 proc. kasyklų, 60 proc. naftos ir dujų.

Pažangiųjų konservatorių vadas Robert L. Stanfield nėra toks efektingas kaip prancūziškasis Trudeau. Bet jis patraukė savo nuoširdumu, paprastumu ir kietu darbu. Jis stėjo prieš svetimo kapitalo kontrolę ekonominiame gyvenime; prieš liberalų imigracines laisves; prieš nekontroliuojamą draudimą nuo nedarbo, kuris, jo aiškinimu, skatina žmones gyventi be darbo.

Abiejų vadų linijos reiškė sykiu ir partijų linijas. Nors balsavimai davė abiem tom didžiosiom partijom beveik po lygiai atstovų (109:108), tačiau jie rodė, kad

balsuotojų masė daugiau pasisuko į konservatyvesnę, uždaresnę, saugesnę pačios Kanados kontroliuojamą gyvenimą, negu ji buvo vykdęs Trudeau su liberalų partija.

Jungtinių Valstybių rinkimuose buvo priešingas nei Kanadoje reiškinys — rinkimai sustiprino tą, kuris yra valdžioje — prezidentą Nixoną. Sustiprino asmenį, ne partiją. Jei 36

proc. demokratų balsavę už Nixoną, tai esą ne dėl to, kad jiems patinka Nixonas, bet dėl to, kad nepatinka McGovern.

Nepatiko daug kam McGovern arogancija kritikoje; nepatiko radikalus liberalizmas (įskaitant ir abortus bei narkotikus); nepatiko gyvenimo spraudimas į teorijos rėmus (prievaritinis „businimas“ varden rasiinio balanso); nepatiko užsienio politikoje kapituliacinės fantazijos.

Balsavimas betgi nereiškę partijų svorį pasikeitus — kaip tai buvo Kanadoje. To pakitimo visai nerodo Kongreso narių rinkimo duomenys.

Jei demokratų gana didelį procentą balsavo už Nixoną, tai, viena, dėl to, kad nuosaukių sparno demokratų balsavimas ne už McGovern reiškia kontrolę prasidevėjusiam radikalų kairės sparnui. Jų balsavimas reiškė nepasitikėjimą McGovern, ne partiją. Nepasitikėjimą McGovernui, nukrypusiam nuo tradicinės demokratų partijos linijos; antra, Nixono vykdoma politika yra tiek pasukusi nuo konservatyviosios linijos, kad ji buvo tiem demokratams priimtinesnė nei McGovern.

R. Drummond (Monitor) taikliai pastebėjo, kad rinkimuose Amerikos balsuotojas pasirodė žinąs, ko jis nori. O nori jis daugiau tvarkos, daugiau saugumo valstybės pareigas nešančiam piliečiui, o ne nusikaltėliui, kuriam globą yra paaušęs per eilę metų vyriausybės teismas.

VYTAUTO ALSEIKOS PIRMA PATIRTIS LIETUVOJE — NETEKO ŽODŽIO LAISVĖS

„Vilnis“ ir „Laisvė“ davė tik mažas ištraukas iš Vytauto Alseikos, grįžusio į Lietuvą, išdailinto pareiškimo. „Komjaunimo tiesa“ lapkričio 2 davė kelis kartus daugiau. „Tiesa“ lapkričio 2 davė pilną tą pareiškimą.

„Vilniai“ ir „Laisvė“ perduota tik tai, kas užsienio lietuvių tarpe nekeltų įtarimo, jog tai ne Alseikos, o sovietinės propagandos surašyta. Pilnas „Tiesoje“ pareiškimas, matyt, skiriamas daugiau „vidaus rinkimams“, ne „užsieniui“, nes užsieny gyvenantieji tuoju pamačty, jog tai ne Alseikos, o sovietinės propagandos standartiniai triukai. Būtent: niekinti išeivijos lietuvių organizacijas, ypačiai pavojančias prieš Lietuvos pavergimą; aiškinti, kad tos organizacijos tai esąs Amerikos žvalgybos įrankis kovoję prieš Sovietų Sąjungą; kaltinti veikėjus, kad jiems rūpi ne tauta, o atgauti turėtas Lietuvoje tarnybas; aiškinti, kad Lietuvoje pažanga pasiekta tik dėl to, kad Lietuva tapo Sovietų Sąjungos dalimi.

Vokietijoje rinkimai lapkričio 19. Šiuos žodžius rašant, rezultatai dar nežinomi. Bet dėmesio vertos priešrinkiminės nuotaiškos.

Brandtas, soc. demokratų vadas ir kancleris, populiarus — populiariausias už jo konkurentą CDU vadą Barzelį. Jis išpopuliarėjo iniciatyva užsienio politikoje savo Ostpolitik — panašiai kaip Nixonas sava iniciatyva santykiuos su Kinija ir Sovietais.

Prieš Brandtą betgi stoja kaip Kanadoje ūkinio gyvenimo tikrovė — pakilę pragyvenimo kainos. Jei Nixonas galėjo kalbėti apie gerėjantį ūkinį gyvenimą, tai Brandtas to negali daryti. Jis tik griebėsi surasti atpirkimo ožius. Jei McGovern galėjo versti kaltes vyriausybei ir kaltinti ją „korupcija“, tai Brandtas kartojta tą patį „korupcijos“ žodį, tik negali jo skirti vyriausybei, vadinasi, sau; jis tad meta kaltinimą nežinia kam, ką jis pavadino „privilegijuota klase“. Die Welt, rašydamas apie soc. demokratų kongresą, sako, kad suvažiavimas pasuko partiją atgal į „klasių kovą“. Kongrese skambėjo posakiai: griauti „darbdavių viešpatavimą“.

Kaip rašo iš Vokietijos, soc. demokratų partijoje įsigalėjo taip pat kairysis sparnas, kuris nueina iš vien su komunistais ir su nihilistais. Nuosaukesnieji partijoje tai mato, bet esą bejėgiai sulaukyti. Ir Brandtas esąs tos srovės nešamas. Ir jis svaidosi kaip McGovern arogantiškais kaltinimais oponentui Barzelii („Jis sugrįš mūsų miestus, mūsų kaimus; sunaikins mūsų upes ir ežerus“).

CDU kongresas Wiesbadene mažiau leidosi į Brandto užsienio politikos kritiką. Daugiau kritikavo eiliniams piliečiams skaudžiausią reikalą — ūkinį gyvenimą. Čia kalbėtojai idealu laikė Ludwig Erhard laikotarpį. „Willy ne toks geras, geresnis yra Ludwig“. Kitas CDU kalbėtojų taikynys — Brandto pasidavimas kairės ekstremistams.

Brandtas turi dar vieną ypatingą skaudžią vietą, kurią pa-

lietė Die Welt kolumnistas Hans Habe, buvęs emigrantas, pabėgęs nuo Hitlerio. Brandtas buvo toks pat emigrantas. Emigrantas Willy Brandt, kaip priminė Have, 1960 parašė knygą „Mein Weg nach Berlin“. Joje kalbėjo, kad emigrantas gyvena mintim, „jog galų gale amžinosios vertybės ir tikrieji idealai triumfuos prieš barbarybę“. Hans Habe dėl tų Brandto žodžių ir sako: „Willy Brandt čia kalbėjo ne tik apie nacional-socialistų barbarybę: ir tikrai emigracijos kartusis grožis yra tas, kad ji nesiekia savinaudiškų tikslų, o imasi kovos prieš barbarybę, kokiom formom jis besireiškšt... Politika yra bjaurus biznis, kompromisų biznis... Kai neemigrantas daro kompromisą su barbarybe; kai neemigrantas žvalgoi anapus sumūrytos Berlyno sienos, lyg ji būtų stiklinė; kai neemigrantas patogumo dėliai užmiršta Sovietų vykdomą žmonių prekybą ir žydų persekiojimą; kai neemigrantas negalvoja apie šaltą mirtį, kuri ištinka jo brolius Sibiro lageriuose; kai neemigrantas bankrotuojančios barbarybės sistemą palaiko bizninėm injekcijom, — aš tai galiu suprasti... Bet jis negali suprasti, kad taip daro emigrantas Brandtas. „Aš neabejoju gerasis sugrįžėlio (iš emigracijos) norais. Bet — mea culpa — aš tikėjau, kad tas, kuris nuo Hitlerio bėgo, negalės skubėti pas Brežnevą“.

Ir vis dėlto tas emigrantas Brandtas „bėga“. Bėga ne tik savo valia, bet ir skatinamas politinės įtakos invazijos iš Washingtono. Washingtonas nebe toks, kokis buvo Dulles laikais. Tada Adenaueris turėjo Washingtono tvirtą atramą. Dabar Washingtono politika kita, ir Brandtas tinkamiausias tos naujos politikos vykdytojas Vokietijos plote.

Tokis „bėgantis“ Brandtas pagedaujamas ir Maskvai. Ji suinteresuota, kad Brandtas rinkimus laimėtų. Ji paspaudė rytų Vokietiją, kad padarytų Vakarų Vokietijai nuolaidų ir užtikrintų Brandto laimėjimą.

(nukelta į 7 psl.)

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS apvalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuviams. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokal nuo Woodhaven Blvd.).

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, compterial, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Gledraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N.Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. SĄVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jams'ca Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.).

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P-way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Sutelkia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue. Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 680 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves, Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME, Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Modernias kopyčia šermenims dykal. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS ir JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N.Y. 11421. Telef. 441-4712.

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštą dienomis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1833 Madison St. Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-8440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Būto, duodami požiūduvinių pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prie namo kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dažn. ir Albertas Radziūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Kas norėtų įsigyti lietuviškų plokštelių ar lietuviškų knygų, prašomi kreiptis į Darbininko administraciją, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

S & G MAISTO KRAUTUVE. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 ORCHARD ST. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, palams ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovosms užtiesalai, vilnonės skaros ir alikal — geriausios rūšies pigiausiai kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeiškite ir įsitikinsite!

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE. Complete Auto Inspection, Minor Repairs & Adjustments. While you Wait. All Parts. All Work. Mario's Auto Inspection Service, Mayville, N.J. (609) 465-5607. "If You Really want Your Car to go, See Mario".

Lietuviškam rajone —

LIETUVIŠKA GELIŲ PARDUOTUVĖ

Alice's Florist Shop

107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N.Y.

Gėlės įvairiom progom

Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuoširdų lietuvišką pažarnavimą.

Lietuviško stiliaus paminklų: sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

**Fasolino
Memorials CO.**

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) Davenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

**Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTURA
VYTIS**
Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

**LEKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ** įdomių vietų įankymas

Specialios nuolaidos:

INDIVIDAMS (ekskursiniai bilietai)

GRUPĖMS JAUNIMUI SEIMOMS

Publika Kultūros Židinio pamatų šventinime. Nuotr. P. Bivainio

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281

Business Office GL 2-2923

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIASSecond-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreikšia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Kodėl "ne"?

Baltieji Rūmai ir Valstybės departamentas iš naujo pakartojo motyvą, kodėl Jungtinės Valstybės negali kelti Baltijos klausimo Jungtinėse Tautose. Esą: Jungtinėse Tautose dauguma neparemtų J.V. nusistatymo, ir iš to tebtų akibrokštas Amerikai, nenauda baltiečiams.

Tokiais žodžiais pasakytu motyvu vargiai tiki jo autoriai, kaip negali juo patikėti skaitytojai.

Sovietų praktika parodė, kokių būdu įgyjamas kitų J. Tautų narių pritarimas. Sovietų ir prososietinių balsų J. Tautose pradžioje buvo vos keli. Sovietai betgi kiekvienoje sesijoje kėlė komunistinės Kinijos atstovavimą J. Tautose (paskiau tą iniciatyvą perėmė Albanija). Kiekvieną kartą jų siūlymas buvo atmestas. Jie nesijaudino dėl to "rebuff" ir pamažu įgijo vis daugiau pritarėjų, iki tarp jų atsirado pati Amerika.

Tačiau kitais klausimais Amerikos diplomacija nepabijojė būti be daugumos pritarimo. Nepabijojė eiti prieš J. Tautų nutarimą boikotuoti Rodeziją. Nepabijojė prekiauti su Rodezija, nes tai buvo jos racionalus interesas gauti chromą.

Intereso raktu tenka atrakinėti ir anuos oficialių įstaigų žodžius dėl Baltijos valstybių klausimo J. Tautose. Iš diplomatinio kevalo atrakinant realią anų žodžių prasmę, reikštų:

kelti Baltijos valstybių klausimą J. Tautose ar kitame forume nesiderina su mūsų šio meto interesu; mes gegužės 29 sutarėm su Brežnevu "principus", tarp kurių yra įsipareigojimas vengti visko, kas keltų tarptautinę įtampą; mes pradėjom su Sovietais prekybą, didžiąją prekybą, kurioje stovi prieš akis mūsų kapitalo magnatam bilijonai.

Šis interesas šiuo metu atrodo tas tikrasis motyvas, kuris verčia tylėti.

Ačiū

Padėkos dienos tradicija išaugo iš pirmųjų imigrantų į šį kraštą. Gautą pirmą derlių jie sutiko kaip savo pastangų ir Apvaizdos globos vaisių. Su globojančia Apvaizda siejo juos dėkingumo jausmas.

Padėkos tradiciją prisimė ir naujasis imigrantas — lietuvis. Bet naujos sąlygos jo dėkingumą pagilina ir praplečia. Būtent:

Jaučiame dėkingumą Apvaizdai, kurios globojamas ne vienas išvengė mirties ar vergijos grėsmės iki atsiradami šioje žemėje.

Jaučiame dėkingumą šiam kraštui ir anksčiau čia atsidūrusiems tautiečiams. Jie priglaudė ir davė sąlygas naudotis laisvo žmogaus teisėmis seikiant "Happiness" — kaip sakoma nepriklausomybės deklaracijoje.

Dėkingi esam tiems savo tautiečiams, kurie aukoją savo jėgas mūsų kitų gerovei, dirbdami organizacinio gyvenimo, labdaros, švietimo, kultūros, auklėjimo, laisvės tėvynei siekimo prieky. Dienų dienom sutinkam juos su kritika, įtarinėjimais. Tegul bent šių dienų mus sieja su jais dėkingumo ryšys.

Dėkingumo reikalinga ypač čia viena jautri sritis — vaikų santykiai su tėvais. Šiame krašte įvairiais būdais ugdoma vaikų, panieka tėvams, įkalbant jiems už savąsias nesėkmes kaltinti tėvus (Edipo kompleksio teorija).

Padėkos diena nėra "burnojančio", burbuliuojančio kalakuto diena. Tai poilsio diena po jau atlikto darbo su dėkingumo jausmu Apvaizdai, tėvams, tautiečiams, gyvenamam kraštui.

Ačiū!

1918 iš rusų kariuomenės susidarė pulkas lietuvių vyrų Lietuvos kaimo ir Krasnoje Selo 20 kilometrų į vakarus nuo Vitebsko. Iš Krasnoje Selo traukiniu nuvažiavom ligi Polocko. Traukinys toliau nėjo. Tada čia netoliese nuėjom į Smurgainių miestelį ir susitikom su vokiečių kareiviais. Bažnyčia buvo paversta pereinamuoju punktu. Pasieniais buvo prikloti šiaudų, kur mes ir permakvojom. Vokiečiai mūsų nesulaikė, leido keliauti tolyn į vakarus. Saugumo dėlei susiskirstėm į mažesnes grupes. Mūsų grupė buvo penki vyrai: Vytautas Liesunaitis, Vincas Šeštila, Juozas Maknavičius, Izidorius Galinis ir Juozas Karinauskas. Per 21 dieną nuėjom 500 kilometrų. Kelionė buvo pavojinga ir nuotykinga. Dar ankstybą pavasarį buvom namie.

Rudenį susirgau vadinamąja ispanų liga. Labai bėgo kraujas iš nosies. Sirgdamas daugiau kaip porą mėnesių, labai nusilpau. Net kariaujant tokį didelį karą, pavojingose žvalgybose nieko nenuitiko, o čia, namie, būčiau kritęs.

Sustiprėjęs sužinojau, kad kuriasi Lietuvos kariuomenė. 1919 kovo 5 buvau Kaune, skirstymo punkte. Kaip tarnavusių rusų kariuomenės inžinerijos daliny, mane paskyrė į inžinerijos bataliono pionierių kuopą, kurią susiradau Aukštojo Panemunėje, buvusiose rusų kareivinėse. Radau kuopos vadą leitenantą Smitą ir vado padėjėją leitenantą Pupkį. Išsikalbėjau su kuopos vadu. Sakė: būsi mano kuopos ūkvedys. Parodė nedidelį kambarį. Sakė: pasidaryk užraktą, tai bus mūsų kuopos sandėlys.

Kareivinės erdvios, mažai

JAV LB centro valdybos nariai ir transporto sekretorius John Volpe respublikonų surengtame tautų festivalyje Philadelphiaje. Iš k. dr. Antanas Novasitis, Aušra Zerr, John Volpe, Juozas Gaila, Algimantas Gečys. Nuotr. K. Cikoto

PRISIMINIMAS PO 54 METŲ

Kaip mes traukėm į Lietuvos kariuomenę

kūrenamos, todėl nebuvo šilta. Karininkai nakvojo kitur. Man vienas nebuvo malonu nakvoti šaltame name. Nebuvo kuo pasikloti ir užsiklot. Tai ir aš nusisamdžiau nakvynę Kaune.

Matydamas, kad tėra tik du karininkai ir vienas puskarininkas, o eilinių kareivių nėra nė vieno, nutariau važiuoti į kaimą ieškoti kareivių. Nusipirkau karišką kepurę, kad kaime geriau atrodyčiau. Parvažiavau į tėviškę.

Rytojaus diena — sekmadienis. Vyktu į Pajevonį.

Pamaldom pasibaigus, visi žmonės renkasi pakalnėn, kaip kiekvieną sekmadienį, prie špitolės ir prie krautuvių. Mat tau labai daug žmonių. Ieškau vietos pasistoti ir pradėti į juos kalbėti.

Vienas stiprus vyras iš minios pradeda šaukti: "Draugai darbininkai, vienykimės! Tuoj ateis Vincas Kapsukas, visiem atneš laisvę!" Kelia kumštis į viršų ir rėkia: ura, ura! Žmonės, apimti panikos, klausinėja vienas kitą, kas čia darosi. Keturi kilometrai nuo Pajevonio, Būdvičių kaime, yra Kapsuko tėviškė.

As prieinu prie mitinguotojų ir pradėtu kalbėti: "Jūs, vyrai, darot labai didelę klaidą, jei laukiat Kapsuko atnešant laisvę. Kapsukas jokios laisvės neatneš. Geriau, vyrai, eikim į Lietuvos kariuomenę."

Mitinguotojai pradėjo man aiškinti, kokią laisvę atneš Kapsukas. Ėmėm ginčytis, bet, ap-

suptas iš visų pusių, pastebėjau ženklų, kad galiau būti sumuštas. Pagalvojau: būtų gėda kareiviui mūsų pralaimėti. Nors ir nemalonu griebtis paskutiniųjų priemonių, bet turėjau veikti greit. Tuoj išsitraukiau revolvėrį ir paleidau šūvį į viršų: "Prašau, vyrai, išsiskirstyti. Eikit namo, bus blogai."

Matyti, tai "kapsukininkus" paveikė. Mitingas tuoj suiro. As tuoj pasistojau ant tvoros ir pradėjau kalbėti į susirinkusius. Priėjo prie manęs du milicininkai ir pareikalavo atiduoti jiems ginklą. Sakė: "Mus puola mitinguotojai, kam mes tau leidžiam gąsdinti žmones." Sakau: "Vyrai, savo ginklo neduosiu niekam. Geriau jūs pasakykit tiem mitinguotojams, kad greičiau eitų namo. O dabar man netrukdykit." Ir vėl kalbu toliau.

Kalbėjau kaip mokėjau. Tuoj priėjo prie manęs du vyrukai, ir sakė: "Mes norime eiti į Lietuvos kariuomenę. Bet kur eiti? Mūsų čia esama ir daugiau. Jei tu su mumis eisi kartu, tai mes tuoj einam visi." Pasakiau vyram, kad aš jau kariuomenėj, ir nurodžiau jiems, kur eiti. Pasirodė vienuolika vyrų, kurie tuoj išėjo į kariuomenę. Tai buvo panašu į užsikimšusios upės ledų pralaužimą.

Ir pradėjo vyrai vykti į kariuomenę. Iš Pajevonių apylinkės savanorių buvo labai daug, bet daugiausia tai iš Būdvičių kaimo, Kapsuko gimtinės. Kada tie vyrai priėjo mane pašnekino ir pasisūlė eiti į kariuomenę, tai mane labai atgaivino. Pasi-

jutau, kad nesu vienas. Keletas pažįstamų ūkininkų, priėję prie manęs, mane pagyrė ir padėkojo už mitinguotojų išvaikymą. Sakė: neturi ko veikti, tai kelia visokius neramus.

Sugrįžau į savo dalinį. Apie įvykį su "kapsukininkais" papasakojau ir savo viršininkam. Jie pripažino, kad sąmoningai vykau ieškoti savanorių į kariuomenę ir kad gerą darbą padariau.

Netrukus pas mus pradėjo rasti vyrų savanorių, pionieriškų įrankių, čiužinių, antklodžių. Savanorių nuotaka buvo gera, nors pradžioje miegojom ant plikų lovų, neužsikloję. Tik viena bėda: daug savanorių buvo nepilnamečiai. Visi laukė ateinant šautuvų, bet nebuvo nė vieno, kuris būtų mokėjęs šautuvą valdyti. Vėliau gavom keletą šautuvų kareiviams apmokyt. Gavom amerikietiškus kareiviskų drabužių. Jais apsirėngę, buvom panašūs į kareivius. Susitvarkę vežimus, kurių buvom gavę tris, ir tris poras arklių, išvažiavom į Vidžiškus, už Ukmergės į rytus.

Vieną dieną šaukia mane kuopos vadas. Pasveikina su pakelimu į vyresniusius puskarininkus ir prideda: "Apie tamsią buvo surinktos žinios, kad nesi savanoris. Šių metų sausio 15 buvo paskelbta karininkų ir puskarininkų, tarnavusių svetimos armijos, mobilizacija. Tai, jei tamsta būtum atėjęs į kariuomenę prieš paskelbiant mobilizaciją, tada būtum buvęs laikomas savanoriu. O dabar esi mobilizuotas. Tamsta buvai rusų armijos jaunesnysis puskarininkas."

Dėl to man nebuvo nei šilta, nei šalta. Kadaėjau į kariuomenę, negirdėjau jokios mobilizacijos ir negalėjau apie savanorius. Nors, tiesa, Lietuvos kariuomenė jau buvo pradėta organizuoti 1918 lapkričio 23.

Vėliau, vieno seimo atstovo iniciatyva, buvo praversta rezoliucija, atsižvelgianti į daugelį karininkų, dėl kokių nors aplinkybių negalėjusių laiku stoti į kariuomenę ir dėl to laikomų mobilizuotais. Remiantis rezoliucija, tie karininkai buvo įskaityti į savanorius. Tai lietė ir puskarininkus.

Vyt. Liesunaitis

LIETUVA KAUNO

IVYKIŲ METAIS

DR. VYTAUTAS VARDYS, Oklahomos u-to politinių mokslų profesorius ir to universiteto Muencheno sovietinių studijų centro direktorius

6

Panašiai kaip Radaičio inžinierius, šie jauni studentai aiškina, kad nors vyresnioji karta dar prisirišusi prie buržuazinės, jų žodžiais, santvarkos, jaunoji karta jau įsigyvenusi į socializmą, todėl nauja nepriklausoma Lietuva būtų socialistinė ir esamos mis politinėmis aplinkybėmis vadinamų socialistinių šalių bloke. Nebuvę aišku, kaip jie supranta socializmą, ar sovietiskai, lenkiškai ar jugoslaviškai, nors iš jų didelio susidomėjimo Solženycynu, Pasternaku ir samizdatu atrodė, kad jiems rūpi Sovietų Sąjungos keitimasis liberalėjimo linkme. Tie kolegų pokalbiai tačiau tiesiogiai patvirtina, kad nacionalinis socializmas, apie kurį Radaičis rašė 1966, Lietuvoje yra stipri idėja. Lietuvos jaunimas, kitaip tariant, tebėra nacionalistinis, tautiškas. Su

vyresniąja karta ji mažiau riša pažiūros į ekonominę santvarką, tačiau vienodai su vyresniąja karta tebegalvoja, jog Lietuvai reikia nepriklausomybės, t. y., atskiros suvereninės egzistencijos. Tai patvirtina ir 32-mečio Simo Kudirkos liudijimas teisme. Tą dar įsakmiau pabrėžia vieši reikalavimai ir šauksmai, girdėti Kauno demonstracijoje gegužės 18-19. Tada jaunimas reikalavo "laisvės Lietuvai". Juos mušančiai policijai, pagal "The New York Times", jaunimas priekaištingai atsakė — "bet mes turime tą pačią motiną Lietuvą".¹⁹

Klasės ir ideologijos prasme šios nacionalistinės mintys nėra "buržuazinės". Jauni Kauno demonstrantai buvo ne tik studentai ir moksleiviai, bet ir darbi-

ninkai. Pats Romas Kalanta ir jo broliai, pagal "Tiesos" laikraštį, buvo komjaunuliai, tėvas komunistas.²⁰

Kudirkos kalba, o ypač Kauno įvykiai meta šiek tiek šviesos ir į "socialistinį" dabartiniojo nacionalizmo charakterį. Kudirka pasisakė esąs religingas žmogus. Jis taip pat pasisakė už suvereniją Lietuvą, "kuri nėra jokios armijos okupuota". Tokia Lietuva, jo žodžiais, turėtų "savo centrinę administraciją, savo legalinę sistemą ir savo laisvus demokratinius rinkimus". Kauno demonstracijos, kurių metu atakuodamas jaunimas apsupo komunistų partijos būstinę ir vėliau slaptosios policijos namus, prasi-dėjo Romo Kalantos tautiniam religiniam motyvui — religinės laisvės Lietuvoje reikalavimui paremti. Visa tai rodo, kad jei Lietuvos jaunimo būtų valia, vadinamoji socialistinė santvarka Lietuvoje būtų gerokai kitokia, daug daugiau panaši į jugoslavišką, negu į sovietinę, o galimas dalykas panaši į tą, kurios reikalavo Cekoslovakijos reformatoriai 1968 — "čekų pavasario" metu. Kitaip tariant, jų socializmo samprata priartėja prie vakarietiškųjų politinės santvarkos koncepcijų. Tokį nacionalizmą vargu galima vadinti "socialistiniu" ar "komunistiniu". Greičiau tai būtų "socialinis" nacionalizmas.

Prieš šitokį nacionalizmą partija sukruto kovoti 1968-69 metais. 1970 metais panaudota jau ir po-

licinių priemonių, visų pirma prieš profesorių Kazlauską, o taip pat prieš Kudirką, Simokaičius ir eilę kitų. Kauno įvykių pasėkoje taip pat nemaža jaunų žmonių atsidurs darbo stovyklose. Tie įvykiai, reikia pasakyti, užklupo sovietus netikėtai ir nepasiruošusius. Vietinė valdžia reaguavo visų pirma bandymu diskredituoti Kalantą ir demonstrantus, kaip laisvos meilės advokatus, narkotikų vartotojus, hipius, chuliganus.²¹ Birželio 2 dieną Kaune buvo sušauktas partinio aktyvo susirinkimas, į kurį atvyko ne tik Sniečkus, bet ir du partijos pareigūnai iš M. Miteto: sektoriaus vedėjas M. Morozovas iš propagandos ir agitacijos skyriaus ir P. Korotkovas iš organizacinio skyriaus. Pranešimus padarė eilė partijos ir valdžios žmonių, jų tarpe ir "Nemuno" vyr. redaktorių rašytojas A. Drilinga ir P. Ziberto vardo silko fabriko, "Inkaro" fabriko, "Neries" šlifavimo staklių fabriko, eksperimentinės automatizacijos priemonių gamyklos, Kauno Politechnikos instituto, Komjaunimo vado vidurinės mokyklos partinės organizacijos atstovai.²² Matyti, demonstrantų dauguma buvo tų fabriko darbininkai ir minėtų mokyklų studentai — moksleiviai. Matyti, kad Kauno revoliucija buvo netiesioginiai diskutuoti ir birželio mėnesį įvykusiame moterų suvažiavime. Partijos sekretorius Antanas Sniečkus tenai pasakė kalbą, kurioje ypač smerkė jaunimo modernizmą.²³

"Reikia griežčiau pasisakyti prieš tokias nuotaikas, kad jaunas žmogus reikalauja sau tik įvairių teisių bei privilegijų, o neturi pareigos jausmo, nenori nieko duoti visuomenei. Čia seina ir mokykla turėtų veikti kovingiau ir kryptingiau".

Šio naujo, nors ir nelengvai definuojamo nacionalizmo nu-galėjimas dabar sudaro vieną pagrindinių Lietuvos valdovams politinių problemų. Jiems tai ypač svarbu, nes pakartoti susidėginimai Varėnoje ir kitur rodo masinį, toli išplitusį protesto charakterį. Dar daugiau, įvairios peticijos ir kalbos bei pačios Kauno demonstracijos ir apie jas informacija rodo, kad Lietuvos įvykiai nėra paskiri protesto prasi-veržimai, bet darosi dalimi Rusijos ir visos Sovietų Sąjungos liberalų kovos už žodžio ir tikėjimo laisvę, už teisę emigruoti, už laisvus rinkimus ir t. t. Šioje kovoje dalyvauja rusų intelektualai kaip Solženycynas ir Sacharovas, o taip pat ir nerusai laisvės trokštą žmonės, kaip, pav., žydai. Yra vis daugiau ir daugiau ženkly, kurie prasižėdę sąjunga tarp rusų rašytojo Kosterio ir ruso-ukrainiečio generolo Grigarenko iš vienos pusės ir Krymo totorių iš antros, kad rusų liberalai ir nerusai nacionalistai gali atrasti bendrą kalbą.

(bus daugiau)

ALTOS SUVAŽIAVIMAS CHICAGOJ

Amerikos Lietuvių Tarybos 32-asis suvažiavimas įvyko lapkričio 11 Chicagoj, Sheraton-Midway Motor Inn patalpose. Suvažiavime dalyvavo 42 delegatai, 50 svečių, 9 skyrių atstovai ir 6 spaudos bei radijo atstovai.

Suvažiavimą atidarė Altos pirm. dr. K. Bobelis, invokaciją sukalbėjo vysk. V. Brizgys. Suvažiavimą žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, vysk. V. Brizgys, PLB valdybos vicepirmininkas A. Butkus, Balfo vardu pirm. M. Rudienė. Šaulių S-gos valdybos vardu A. Budreckas, Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio vardu K. Oželis. Perskaityta eilė sveikinimų raštų.

Dr. V. Šimaitis pristatė suvažiavime dalyvaujančius Altos vadovybės narius ir atstovus.

Prezidiuman pakviesti: T. Blinstrubas, dr. J. Valaitis, P. Dargis, K. Kleiva ir dr. K. Šidlauskas. Sekretoriato: E. Vilimaitė, A. Pakalniškis, K. Kleiva, V. Šumskis. Rezoliucijų komisijos: R. Staniūnas, J. Skorubskas, K. Kleiva, M. Gudelis, T. Kuzienė, V. Šimkus. Mandatų komisiją sudarė: dr. V. Šimaitis, B. Blinstrubienė, D. Bobelienė.

Susikaupimo minutę pagerbti Altai pasidarbavę mirusieji: teis. J. Zūris, K. Karpis, dail. Z. Kolba.

Valdybos pirmininkas dr. K. Bobelis savo kalboje paryškino Lietuvos bylos aktualumą. Suprantant naudingumą platesnės visų veiksmų konferencijos, Alta naujoji kadencijai imsis šios iniciatyvos. Atsispirtinga prieš insinfiltravimą. Nelauktina, kad vaikų ekskursijos, siunčiamos į pionierių stovyklas, ugdytų laisvės kovotojus. Rusai neskiria etninės grupės žmonių ir aukštesnius postus. Geras pavyzdys — rusų diplomatinė tarnyba. Iš Sovietų Sąjungos užsieny turimų 95 ambasadorių ir įgaliotųjų ministrų 91 yra rusai, 3 uzbekai ir 1 žydas. Taigi,

praktikoj nelauktina Sovietų skelbiama tautų lygybė. Toliau pirmininkas išdėstė pereitų metų Altos ir ypač valdybos bei pirmininko veiklą. Vasario 16 d. minėjimas surengtas JAV kongrese ir daugely lietuvių kolonijų. JAV vyriausybei įteikti memorandumai, ypač prieš prez. Nixonui vykstant į Maskvą — peticija su 75,000 parašų. Remta jaunimo kongresas ir tautinių šokių šventė. Veikta, kad nebūtų mažinamos lėšos Amerikos Balsui, Laisvos Europos radijui. Pareiškus protestą dėl JAV leidžiamo žemėlapių, kur Lietuva įjungta į Sovietų Sąjungą, gautas pažadas, kad žemėlapy bus įrašas, jog JAV nepripažįsta Lietuvos okupacijos. R. Kalantos susidėginimo proga organizuotos demonstracijos. Pasiūlyta LB atstovam įsijungti į Altą. Surengtas priėmimas JAV kongreso nariam ir valdžios pareigūnam. Iš JAV įstaigų perimtas Butkų šeimos, atbėgusių iš okupuotos Lietuvos, globojimas. Remta Nixon ir Agnew perinkimas. Valstybės departamente daryta pastangų sumažinti muitus už siuntinius, siunčiamus į okupuotą Lietuvą.

Altos sekretorius dr. V. Šimaitis pranešė, kad Altos valdyba turėjo 5 formalius posėdžius ir eilę neformalių pasitarimų. Altos raštinė išsiuntė 4780 laišku ir informacinių pranešimų. Altos raštinė yra genocido parodos skaidrių, kurias galima įsigyti. Alta dėkinga spaudai už informacijas.

Altos išdėdo sekr. J. Skorubskas pranešė, kad nuo 1971 lapkričio 1 iki 1972 spalio 31 Alta turėjo 38,851 dol. pajamų ir 39,292 dol. išlaidų. Stambesnės išlaidos: Vlikui 9,000 dol., atlyginimas biuro vedėjui ir pagalbiniam personalui 5,396 dol., fotokopijos mašina ir medžiaga 2,262 dol., kelionės 2,338 dol., genocido parodos katalogo spausdinimas 3,520 dol. Kasos balansas 19,823 dol.

Išdėdo globėjai V. Abraitis, S. Bredes, A. Budreckis ir V. Yur.

Mes padidinome mūsų tarnautojų skaičių dėl greitesnio siuntinių aptarnavimo

SKUBIAI atsiųskite savo SIUNTINIUS ir mes viską atliksime.

SIUNTINIAI, DOVANOS

į Lietuvą ir USSR

Sena patikima firma

toliau aptarnauja nuolatos didėjantį klientų skaičių, tradiciniai, su virš 40 metų patyrimu.

Jei esate vienas iš tūkstančių mūsų patenkintų klientų, mes dėkojame Jums už pasitikėjimą. Jei ne, tai prašome pasinaudoti mūsų patarnavimu ir Jūs būsite dėkingas mums.

SIUNTINIAI PASIEKĖ MUS PASTU ISSIUNCIAMIAI TĄ PACIĄ DIENĄ

Dėl paskutinio katalogo ir vėliausių patvarkymų kreipkitės į

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

723 Walnut St., Philadelphia, Pa. 19106; Tel. 215-925-3455

Centrinės įstaigos New Yorke:

240 FIFTH AVENUE, NEW YORK, N.Y. 10001
Tel.: (212) 725-2449

Ar į bet kurį mūsų skyrių ir atstovus:

PHILADELPHIA, Pa. 19123 — 1013 N. Marshall St.	WA 5-8878
BALTIMORE, Md. 21224 — 3206 Eastern Ave.	DI 2-2374
SO. BOSTON, Mass. 02127 — 390 West Broadway	AN 6-8764
CHICAGO, Ill. 60622 — 2242 W. Chicago Ave.	BE 5-7788
CLEVELAND, Ohio 44119 — 787 E. 183th Street	486-1836
DETROIT, Mich. 48210 — 6460 Michigan Ave.	TA 6-7660
ELIZABETH, N.J. 07201 — 956a Elizabeth Ave.	354-7608
HAMTRAMICK, Mich. 48121 — 11415 Jos. Campau Ave.	365-6350
HARTFORD, Conn. — 11 Charter Oak Avenue	203-249-5255
KANSAS CITY, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd.	AT 1-1757
LOS ANGELES, Cal. 90026 — 2841 Sunset Blvd.	382-1568
MIAMI, Fla. 33138 — 6405 Biscayne Blvd.	FR 9-6712
MINNEAPOLIS, Minn. 55418 — 2422 Central Ave. NE	788-2545
NEW BRITAIN, Conn. 06052 — 97 Shuttle Meadow Ave.	224-0829
OMAHA, Nebr. 68107 — 5524 So. 32nd Street	731-8577
PARMA, Ohio 44134 — 5432 State Road	749-3033
PITTSBURGH, Pa. 15222 — 346 Third Avenue	GR 1-3712
ROCHESTER, N.Y. 14621 — 683 Hudson Avenue	BA 5-5823
NEW YORK, N.Y. 10003 — 101 First Avenue	OR 4-3830
SAN FRANCISCO, Cal. 94122 — 1236 9th Avenue	LO 4-7981
SEATTLE, Wash. 98103 — 1512 N. 39th Street	ME 3-1853
SOUTH RIVER, N.J. 08882 — 168 Whitehead Ave.	257-2113
WORCESTER, Mass. 01604 — 82 Harrison St.	736-3347
TRENTON, N.J. 08611 — 730 Liberty Street	LY 9-1633
VINELAND, N.J. 08360 — Parish Hall, West Landis Ave.	691-9423

Baigiama siena, kuri atitveria Kultūros Židinį nuo miesto parko. Gilumoje — Kultūros Židinio garažas ir vienas gyvenamas butas viržuje. Nuotr. P. Bivainio

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

A.L.R.K. Susivienijimas, 100, anksč. 400.

Pennsylvanijos Lietuvių Dienos komitetas per kun. Alg. Bartkų, St. Clair, Pa., 1000.

B. Antanaitis, 20.
E. Ahrens, Woodhaven, N. Y., 15, anksč. 100.

Vyt. Augustinas, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 315.

P. P. Ažuolai, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 513, pažad. 1000.

R. Balconis, Maspeth, N. Y., 70, anksč. 30.

L. Balconis, Maspeth, N. Y., 10.

T. Bisigniano, Glen Oaks, 10, anksč. 105.

K. Butkus, Woodhaven, N. Y., 50, anksč. 110.

Kun. L. Budreckas, Brooklyn, N. Y., 100.

P. Bručas, Woodhaven, N. Y., 10.

M. Cibas, Great Neck, N. Y., 100, anksč. 270.

Kun. V. Dabušis, Paterson, N. J., 500, anksč. 200.

F. Dudienė, Maspeth, N. Y., 10, anksč. 60, pažad. 1000.

L. Drangauskas, Woodhaven, N. Y., 20, anksč. 50.

Ant. Diržys, Brooklyn, N. Y., 50, anksč. 150.

Br. Elsbergas, Brigantine, N. J., 10.

O. Gabužienė, Maspeth, N. Y., 20, anksč. 101, pažad. 200.

N.N., Long Island City, N. Y., 50, anksč. 1000.

O. Grigaliūnienė, Long Island City, 1000, anksč. ypatinga fundatorė.

J. J. Galminai, Woodhaven, N. Y., pažad. 1000 (įamžina knygnešį, didį žemaitį a. a. Feliksą Galminą).

J. V. Glaser, Woodhaven, N. Y., 20.

S. Jankūnas, Brooklyn, N. Y. 5.

E. Jasas, Pa., 5.

A. Janušonis, Woodhaven, N. Y. 50.

M. Kulikaitis, Paterson, N. J., 30, anksč. 70.

A. Krinickas, Maspeth, N. Y., 50, anksč. 50.

V. K., Maspeth, N. Y., 20, pažad. 100.

Kun. L. Klimas, Shirley, N. Y., 50, anksč. 52.

R. A. Klivečka, Woodhaven, N. Y., 100, pažad. 300.

V. Katinas, Richmond Hill, N. Y., 20, anksč. 200.

Kaz. Krušinskas, Brooklyn, N. Y. 500.

V. B. Lukoševičiai, Richmond Hill, N. Y., 100, anksč. 110.

V. Meilūnas, Brooklyn, N. Y. 100.

A. Masionis, Paterson, N. J., 10, anksč. 275.

J. B. Mikalauskas, Richmond Hill, N. Y., 50, anksč. 100, pažad. 500.

Dr. B. Nemickas, Maspeth, N. Y., 50, anksč. 50.

Kun. V. Pikturma, Brooklyn, N. Y., 500, anksč. 500.

Kun. V. Puidokas, Westfield, Mass. 1000.

L. Pleskienė, Maspeth, N. Y., 20, anksč. 25.

Ch. Petronis, Jersey City, N. J., 100, anksč. 350, pažad. 1000.

P. Paulauskas, Maspeth, N. Y., 50, anksč. 10, pažad. 100.

A. Petrulienė, Maspeth, N. Y., 10, anksč. 10.

Z. Prūsas, Chillicotte, Ohio, 30.

Dr. A. Powel, Maspeth, N. Y., 25, anksč. 30.

A. Povilauskas, Brooklyn, N. Y. 20, anksč. 10.

V. M. Oniūnai, Richmond Hill, N. Y. 5, anksč. 110.

A. E. Ošlapai, Richmond Hill, N. Y. 100, anksč. 155.

Kun. A. Račkauskas, Brooklyn, N. Y., 100, anksč. 300.

Kun. P. Raugalas, Brooklyn, N. Y., 500.

Kun. S. Raila, Maspeth, N. Y., 100, anksč. 10.

A. Raulinaitis, Woodhaven, N. Y. 10, anksč. 100.

St. Ruokienė, Ozone Park, N. Y. 25, anksč. 180.

P. Rokus, Mineola, N. Y., 50, pažad. 100.

A. Rogers, Maspeth, N. Y., 5.

M. Šalinskienė, Woodhaven, N. Y. 1000. (įamžina savo motiną Ceciliją Antanaitienę).

Anksč. 3,110.

Dr. A. Skėrys, Woodhaven, N. Y. 300, anksč. 700.

Dr. A. J. Snieska, Brooklyn, N. Y. 500, anksč. 665.

Barbara Šaltenis, Great Neck, N. Y., 100.

P. Salkus, Maspeth, N. Y., 100, anksč. 100.

A.D. Šilbajoriai, Richmond Hill, N. Y., 50, anksč. 317.

A. Šidlauskas, Richmond Hill, N. Y., 50, anksč. 30.

Ph. Šimkus, Richmond Hill, N. Y., 10, anksč. 170.

L. Špokas, Brooklyn, N. Y. 100, anksč. 200.

Ant. Sakaitis, Woodhaven, N. Y., 121, anksč. 157.

P. Siemaškievičė, Woodhaven, N. Y., 5.

J.L. Tutinas, Brooklyn, N. Y., 50, anksč. 120 ir darbu 1000.

N.N., Mount Vernon, N. Y., 100, anksč. 1002.

N.N., Woodhaven, N. Y., 100, anksč. 10.

K.E. Vainiai, Maspeth, N. Y., 120, anksč. 180, pažad. 1000.

V. Vaičaitienė, Maspeth, N. Y. 10, anksč. 100.

N.N., Brooklyn, N. Y. 400, anksč. 100.

V. Vaskūnas, Brooklyn, N. Y., 50, anksč. 401.

Višnienė, Brooklyn, N. Y., įrašo a.s. Vincą Višnį, 100.

A. Anotas, Kearny, N. J., 10, anksč. 120, pažad. 300.

A. Zabiela, Long Island City, 10, anksč. 200.

S. H. Zedar, Flushing, N. Y., 40, anksč. 60.

L. Ulrich, Maspeth, N. Y. 100, anksč. 220, pažad. 500.

— Tėv. Jurgis Gailiusis, OFM, lietuvių pranciškonų provincijolas išvyksta į Phoenix Arizoną, kur lapkričio 27—gruodžio 1 įvyksta JAV, Anglijos, Airijos, Australijos, Kanados, Lietuvos ir Maltos pranciškonų provincijų pasitarimai. Pasitarimuose dalyvaus iš Romos Tėvo Generolo atstovai ir taip pat Rytų Europos pranciškonų provincijos, turinčios savo skyrius Šiaurės Amerikoje.

— Detroit, Mich., Lietuvių Namuose lapkričio 25 rengiamas Korp! Neo-Lithuania aukšnio jubiliejaus minėjimas. Po akademijos meninę dalį atliks sol. Audronė Simonaitytė, akomponuojama Živilės Modestienės. Šokiama gros Neo-Lithuania orkestras, vadovaujamas Algio Modesto.

— Lapkričio 18 suėjo 21 metai nuo JAV Lietuvių Bendruomenės įsisteigimo. 1951 lapkričio 18 New Yorke buvo iškilmingai paskelbtas JAV LB aktas, kurį paruošė prel. J. Balckūno vadovaujamas komitetas. Per 21 metus JAV LB išaugo ir atliko daug svarbių darbų.

— Lietuvių kultūros paroda veiks lapkričio 29-sausio 14 Detroit, Mich., centrinės bibliotekos patalpose, trečiam aukšte — Adams Strohman Hall, 5201 Woodward prie Kirby. Paroda rengia Kultūros klubas ir St. Butkaus šaulių kuopa, globoja LB apylinkė. Parodoje bus 8 langai su šiais skyriais: istorijos, muzikos, lietuvių kalbos, lietuvių poeto ženklių, audinių, lietuvių literatūros anglų kalba, gintaro dirbinių, keramikos, šiaudinių ir t.t.

— Jaunimo suvažiavimą ruošia Vokietijos LB jaunimo sekcija gruodžio 1-3 Vasario 16 gimnazijoje. Suvažiavime bus apžvelgtas II PLJ kongresas bei jo rezultatai ir pramatomos gairės Vokietijos lietuvių jaunimo ateities veiklai. Meninę programą atlikti paprašyti jaunieji talentai: Baltijos kvintetas, Lena Valaitytė, Andy bei Asta Šalčiai, Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių mažųjų grupė.

— Nijolės B. Šlapelytės ir Alekso A. Vaitiekūno sutuoktuvės įvyks lapkričio 25 Rochester, Sv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje. Abu jaunieji visuomenei žinomi kaip susipratę lietuviai. Nijolė šiuo metu yra JAV LB tarybos narė.

— Vidimantas Valatka, lyrinis tenoras, buvęs Kauno muzikinio teatro solistas, prieš nepilnus dvejus metus atvyko iš okupuotos Lietuvos. Pastoviai gyvena Kalifornijoje. Pirmą kartą Chicagoj dainuos lapkričio 26 Jaunimo centre. Koncertą rengia Margutis.

— Vilius Braženas, nors apsi-gyvenęs toliau nuo lietuviškų kolonijų, pasiieka jautrus reikalą, kurie vienaip ar kitaip liečia Lietuvą ir lietuvius. Tais reikalais neseniai vietiniame laikrašty "Fort Meyers News—Press" (Floridoj) išspausdinti du V. Braženo laiški prieš komunistų kėslus.

— Tėv. Augustinas Simanavičius, OFM, sunegalavus klebonui Tėvui Bernardinui Grausliui, OFM, paskirtas Rochesterio Sv. Jurgio lietuvių parapijos klebonu, o jo asistentu — Tėv. Eugenijus Jurgutis, OFM.

— Los Angeles ateitininkų sendraugijų valdyba pareigom pasiskirstė taip: A. Polikaitis — pirm., J. Jodelė — vicepirm., J. Motiejūnas — sekr., J. Raulinaitis — izd., P. Grušas — narys informacijos reikalams.

— ALOST, Argentinos Lietuvių Organizacijų ir Spaudos Tarybos, valdybą išrinkta: pirm. A. Mičiūdas, vicepirm. R. Stalioraitis, sekr. L. Sruoga, sekr. padėj. O. Kairielienė, izd. J. Mičiūdas.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukos siųsti:

BUILDING FUND

Franciscan Monastery
680 Bushwick Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE Tel.: 612-2922 SERVICE

U-NEEK RUBOUT CO.
Exterminating Guaranteed Results
Lowest Rates Because of Quality Work
Rubout your bugs U-Neek,
Safely, Expertly
228-0738 bet. 10 A.M. — 2 P.M.

SCOTCH PLAINS ESSO

Open 7 Days a Week
(Just Gasoline)
U.S. Highway No. 22 & Pinehurst
Ave. Scotch Plains, N. J.

PRINTING

If it can be printed we can do it.
Business Forms, Commercial Stationery,
Invitations, Chance Books. Also
printing done in Spanish. Reasonable
prices. Estimates Given. Call LMN
Printing 525-9280.

Plumbing, Oil Burner Installation,
Welding, Boiler Repair. All Work Done
by Expert Mechs. Reas. Rates.
SAM-WIL 632 E 180 ST Bronx
367-1278

CHAD CARR'S PHILLIPS 66 SERVICE STATION

Open 7 Days a Week. We Do General
Auto Repairs, Road Service, Tires,
Batteries & Accessories, Towing
Radio Road & Dyke Place
Mystic Island, Tuckerton, N.J.

MASTER CONSTRUCTION

Repairs from \$5.00 up. Basements,
Kitchens, Electrical Violations,
Carpentry & Plumbing. Days and
Nights LIC. H 695530 (212) 932-7150

STANHOPE CHEVRON

Open 7 Days a Week. We Take Care
of All Your Automotive Needs. Road
Service. 24 Hour Wrecking & 24 hour
Towing Service.
Brooklyn & Sparta Roads, Stanhope,
N. J. Call 201 347-5665. Ask for Doug
or John

Headlight Toe-in, Toe-out, Wheel
Alignment and all minor repairs and
complete inspection

MARIO'S AUTO INSPECTION SERVICE

Shell Bay Ave. Mayville, N.J.
Cape May Court House Opp. Inspec-
tion Station (609) 465-5607

DISPLAY

WANTED FOSTER PARENTS
If you are between the ages of 25 and 59,
English speaking, in good health, finan-
cially self maintaining, willing to accept
children of any background and have
adequate rooms, you are desperately
needed now. Contact: McMahon Mem-
orial Shelter, 128 East 112 St. New
York, N.Y. 10029. 369-5665

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONES
UKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.
86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,
87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418
VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

NEW YORK — Lietuvos atstaininių radio valanda šeštadieniais nuo 4 iki
5 val. WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM bangomis. Direktorius dr.
Jok. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092; tel. 201-232-5565

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05-9:00 val. vak
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį.
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21burya, Hetuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHHI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kezya, TW 4-1288
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 173
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHII
1490 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vid.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

HELP WANTED

EXCELLENT HOUSEKEEPER
Live out. 5 Days Mon. to Fri. 8 A.M. to
5 P.M. Become one of a Staff of Four.
Pleasant surroundings. 1 Child in
Family. East 70's Manhattan. \$150 per
week to start. English Necessary
593-0860

General Machinist Job Shop experience.
Well-equipped machine Shop. Excel-
lent working Conditions. Top Wages
and Benefits for the Right man. Must
be able to Set up and operate. Call Mr.
Verini, 968-5353. Evenings call: 968-
2955. Avco Machine and Tool Co.
160 11th St. Piscataway, N.J.

SERVICE

HARVY'S HUTCH
Antiques, Collectables, Usables, Bought
and Sold. If You Have Anything you
think We Could Use and Want Cash
Call Us at 201 322-5015 1922 U.S.
Highway. No. 22 Scotch Plains, N.J.

GRUBER'S CITGO SERVICE STATION

Open 7 Days a Week
General Auto Repairs. Road Service. Tires Batteries
& Accessories
1111 Stuyvesant Ave. Irvington, N. J.
Call 201 372-9744

HERB'S SUNOCO SERVICE STATION

Open 7 Days a Week 24 Hours a Day
General Auto Repairs, Road Service
Tires Batteries and Accessories 100
State Highway No. 4 Englewood, N. J.
Call: 201 568-2226

BROWN'S CONSTRUCTION CO.

361 LeJohn St. Bklyn.
All Work Done "Name it we shall
Do It" Quick. Dependable. Free
Estimates. Reasonable Rates. Call now
827-8465

CALL ARTIC AIR REFRIGERATING SERVICE

Commercial and Domestic. 30 Day
Guarantee on Parts. Sales & Installation
Free Estimates. Reasonable Rates
Call 926-7622

SMITH FUNERAL HOME

1 Baker Ave. Dover, N. J.
For Integrity, Dependability
& Ethics
Call 201 366-0382

A. BROWN PEST CONTROL AND EXTERMINATING SUPPLY

Industrial, Residential, Commercial.
All Work and Merchandise Guaranteed
142 Utica Ave. Bklyn. N.Y. Call (212)
773-4246. 447 N. Main St. Freeport,
N.Y. Call (516) 546-8217

JOE'S SERVICE CENTER

Tune-Ups Our Specialty
Open 24 Hours Every Day
Dial 609 641-6346
Fire & Tilton Road Pleasantville, N.J.

PARADISE WINE & LIQUOR CO.

Finest of Imported and Domestic
Wines & Liquors
Free Delivery. Special Attention to
Your Holiday Needs
805 Summit Ave. Union City, N. J.
Dial 201 867-7077

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

DISPLAY

WAGON WHEEL MOTEL AAA
Routes 7 ir 20, Lenox, Mass., 2 my-
lios į pietus nuo Bousquets slidinėjimo
vietos. Individualus termostatai, vo-
nijos, radio, TV, kambariai šeimom,
restoranai, baras, vaikų priežiūra. Pus-
ryčiai nemokamai. Tel. (413) 443-4468.
Mr. & Mrs. Charles Goeffrion.

THE STEAK PUB

Located in Howard Johnson's Motor
Lodge Route 17, Ramsey, N. J. Lunch
11:30-2, Dinner 5-10, Cocktails from 12
Noon. Closed Sundays. Every Wednes-
day is Ladies Night. Men bring your
girls and her dinner is half price. For
Reservations (201) 372-0006

CHIARELLI'S RELIGIOUS GOODS

29 — 101st Ave.
Brooklyn, N.Y.
Call AP 7-2990

MACALUSO'S ITALIAN RESTAURANT

Finest of Italian Cuisine
Bring the Family for Sunday Dinner
161 Rea Ave. Hawthorne, N.J.
Call 201 423-9723

BRONX BEAUTY SCHOOL

Spanish and English speaking
Instructors. Located at 2048 McGraw
Ave. (near Parkchester). Low Tuition.
Easy Payment Plans Call (212) 931-7400

PORTER STEAK HOUSE

Manchester, N. H. (3 Miles North)
RTE 3&28. Hotel, 6 Units with Apart-
ment, 4 Acres of Land, Ranch House,
with Apartment. \$295,000 — \$65,000
down (603) 623-8333

APARTMENTS FOR RENT

Laurelton — apt. 225, a month, Queens
— 3 room apt. Manhattan 144 St. 3
rooms \$125, a month, 4 rooms, 145 a
month, 4 rooms, 160 a month, 134 St. —
4 rooms, 135 a month. Telephone:
639-9762 (agent)

ALL PIANOS WANTED

Full Value Paid
Free Appraisals
Mr. Davis 212 989-7080

1973 Arctic Cat, Ski-Doo, Polaris, Chap-
paral, Snowmobiles. New York State's

Largest Dealer The Arctic Cat HOUSE

Rt. 17, Parkville, N. Y. Open 7 days till
9:00, 914-292-6396. Ext. racing sled in
stock for sale. Free Electric Start on
All New Cats

SERVICE

BILL'S SUNOCO SERVICE STATION

Open 7 Days a Week, General Auto
Repairs. Road Service, Tires, Batteries
— Accessories — 795 Black Horse Pike
Pleasantville, N. J.

SENTRY AUTO BODY AND FENDER WORKS

Auto Painting and Towing, Collision
Experts, Welding and Insurance Esti-
mates, 900 Passaic Avenue, Building
No. 43, East Newark, N. J. Days Call:
201 485-9677. Nights 998-9271 or
933-5438

ED COOKE

59 Morningside Avenue
New York, New York
Painting Wall Papering Free Estimates
Call: 850-4173

M.A.S. AUTO ALARMS

All Auto Accessories and Parts. Whole-
sale to Garages, Specializing in Auto
Alarms. Also Automatic Alarms for Re-
sidential, Commercial and Industrial
Properties. M.A.S. Inc. 3902 16th Ave.
Boro Park Brooklyn, N.Y. (212) 871-
9795. Serving the Entire
Metropolitan Area

When Every Dollar Counts call SOCIAL MOVERS

Reasonable Flat Rates
Free Estimates. Minimum notice
Call 738-6226

History of Lithuania. Tai ang-
lų kalboj prel. dr. J. B. Kon-
čiaus aprašyta lietuvių tautos
istorija. Kaina 2 dol. Gaunama
Darbininko administracijoj.

SERVICE

**A & S FURNITURE REPAIR
& REFINISHING**
We Make Your Furniture Look like new
944 Main Ave. Passaic, N.J.
Call 201 475-6833 Mr. Wells

JOHN'S CITGO SERVICE STATION
Open 7 Days a Week
General Auto Repairs, Tires, Batteries
& Accessories — Road Service
Main & Willow Road Marlton, N.J.

PAT'S TOWING SERVICE
24 Hours Towing & Road Service
320 Bloomfield Ave. Newark, N.J.
Call 201 481-1896 or 483-8608 or
485-9794

WINCHESTER AUTO BODY SHOP
Complete Body and Fender Work
Automatic Transmission Specialist
Free Estimates
3711 Winchester Ave. Atlantic City,
N. J. Samuel Dumas, Nathan Chris
Christmas Mgr. 609-345-7048

A&M INSTANT PRINTING
For Instant Printing, Quality Litho-
graphy, Composition Layout, Art Elec-
tronic Machines, Papers, Toners,
Mimeo, Duplicators Supplies 81 Mc
Whorter St., Newark, N. J. 201-344-0117

READING SPECIALIST
Private Teaching, Spanish Homework
All Subjects, Groups, Emotional
Problems Call 654-3417

NICKY'S AUTO REPAIR
Specializing in Standard and Automatic
Transmissions and Motor Work
41 Hecker St., Belleville, N. J.
Call 201 759-9582 Open until 11 PM
Mon-Fri. Sat. till 5:30 P.M.

**WE FIX
EVERYTHING**
GENERAL CONTRACTORS
EDWARD DENNIS
(212) FI 8-7739 — 289-3857

PIANO TUNING AND REPAIR SERVICE

Free Estimates
771-2168

Per Kultūros Židinį
Lietuvybę didini!

KVIEČIAME TALKON

Darbininko administracija ir
1973 metais yra pasiryžusi ne-
kelti laikraščio prenumeratos
kainos. Malonūs skaitytojai
kviečiami mum padėti.

Kviečiame pasinaudoti šių
metų pabaigos papiginiu ir
užprenumeruoti Darbininką
savo artimesiems. Kviečiame
paraginti draugus, pažįstamus
bei jaunimą arba prisidėti auka,
kad galėtumėm laikraštį siunti-
nėti tiem, kurie nori skaityti,
bet nepajėgia užsimokėti, o
tokių yra gana daug.

Kas prisijus 1 dol. su nauju
metų pabaigos papiginiu ir
užprenumeruoti Darbininką
savo artimesiems. Kviečiame
paraginti draugus, pažįstamus
bei jaunimą arba prisidėti auka,
kad galėtumėm laikraštį siunti-
nėti tiem, kurie nori skaityti,
bet nepajėgia užsimokėti, o
tokių yra gana daug.

Užsakau naują DARBININKO prenumeratą kaip kalėdinę
dovaną. Laikraštį siuntinėti:

Vardas ir pavardė

Adresas

Laikraštį užsakė

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Prenumeratas siųsti adresu:
DARBININKAS
910 Willoughby Avenue
Brooklyn, N.Y. 11221

Geriausia Kalėdų dovana —
metinė Darbininko prenume-
rata. Jei Jūsų draugų ir pa-
žįstamų tarpe kas nors dar ne-
skaity Darbininko, tai kaip
švenčių dovana užprenume-
ruokit Darbininką. Naujiem
skaitytojams pirmų metų prenu-
merata tik 7 dol.

REMARKABLE DISCOVERY

Best in USA and Europe, "JIB HAARPLEGE-LOTION"
— patented in Switzerland. Registered: USA, Canada and
Europe. It cures: dandruff, falling hair, itching scalp,
splitting ends, strengthening hair root growth, and restor-
ing natural hair color. Using JIB you will never be bald or
grey 100%. Listed in Pharmacy Red-Blue-Book. JIB Med-
icine Liq. 8 oz. a 16 week supply \$6.00. Money Order P.P.
J.I.B. LABORATORY — 1437 So. 49th Avenue, Cicero, Ill. 60650.
Fill: 2498 Douglass Rd., Windsor 12, Ont. Canada; Fill: 7 Stuttgart,
50, Duisburgerstr. 7-10 W. Germany; Chicago: at Apotheke J & J,
2557 W. 69th St.; 5000 W. 16th St.; 4754 So. Wood St.; 2923 N.
Milwaukee Ave.; 1147 N. Ashland Ave.

PAAIŠKINIMAI VISUOMENEI DEL

PODAROGIFTS, INC.

► Mes esame VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri yra išskirtinai
įgaliota VNESHPOSYLTORGGo priimti ir siųsti DOVANŲ užsakymus
giminėms Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, INC. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri
siunčia DOVANŲ užsakymus į VNESHPOSYLTORGGo be jokių tarp-
ininkų, bankų etc.

► PODAROGIFTS, Inc., yra VIENINTELĖ firma Amerikoje kuri
priima užsakymus Preferential Rouble Certificates — Specialios
pirmenybės rublių pažymėjimams ir pristato šituos užsakymus tiesio-
giniai per VNESHPOSYLTORGGo aukštos kokybės prekės gaunamos
specialiose VNESHPOSYLTORGGo krautuvėse ir prekių sandėliuose
daugelyje didesnių miestų Lietuvoje ir U. S. S. R.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje
VNESHPOSYLTORGGo autorizuota priimti užsakymus BUTAMS.

► PODAROGIFTS, Inc. yra VIENINTELĖ firma Amerikoje, kuri
gauna VNESHPOSYLTORGGo paskyrimą AUTOMOBILIŲ specialiomis
dolerių kainomis.

► Šiuo metu mes turime keletą automobilių, parduodamų tučtuojau.
Šie modeliai:

ZHIGULI — VAZ 201 — \$3214.00; MOSKVICH 412 IZH — \$3155.00
MOSKVICH 408 IE — \$3033.00 ZAPOROZHETS — ZAZ 968 — \$2026.00
— jeigu nebus buvę parduoti anksčiau.

— Kas pirmas ateina bus pirmas patarnaujamas —

Klientų patogumui užsakymus galite paduoti bet kuriai prie mūsų
prisijungusiai firmai:

Cosmos Parcels Express Co., 488 Madison Ave., New York, 10022
Globe Parcel Service, Inc. 723 Walnut St., Phila. Pa. 19106
Package Express & Travel Agency, 1776 B'way, New York, N. Y. 10019

arba tiesioginiai į mūsų vyriausią įstaigą:

PODAROGIFTS, INC.

240 FIFTH AVENUE (tarp 27 ir 28 gatvės)
New York, N. Y. 10001

(212) 685-4537

Būkite tikri, kad padotumėt savo užsakymus tinkamai
autorizuotai firmai

Paskubėkite mums duoti savo dovanų užsakymus
**KALĖDOMS
DABAR**

SU KONCERTU MĖGINAMA GRĮŽTI Į APREIŠKIMO SALĘ

Lapkričio 18, šeštadienį, Apreiškimo parapijos salėje įvyko pirmas didesnis šio sezono parengimas — Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimas ir koncertas. Tuo parengimu bandoma vėl grįžti į Apreiškimo salę.

Kadaise čia vyko pagrindinis New Yorko lietuvių gyvenimas — paskaitos, koncertai, vaidinimai. Prieš keletą metų salę buvo palietęs nedidelis gaisras. Nors ir buvo atremontuota, bet ją pasinaudoti buvo beveik neįmanoma. Naujasi klebonas kun. P. Raugas ėmėsi iniciatyvą vėl atidaryti salės duris lietuviškam gyvenimui. Salę visai gražiai perdažė, atremontavo. Į ją vėl galima įeiti ir galima pasinaudoti svetingo šeimininko globa. Lieka tik nugalėti aplinkos ir kvartalo baimę. O tai nebus taip lengva. Jau tokie laikai, kad žmonės bijo vakarais keiliuoti.

Ir į šią gražią ir tradicinę kariuomenės šventę žmonių susirinko neperdaugiausia, apie 120-150. Jų galėjo būti kur kas daugiau.

Kariuomenės šventės turi savo stilių ir savo tradicijas. Čia pagerbiami žuvusieji, pristatomi ir salėje esą savanoriai kūrėjai. Sceną buvo dekoravę dail. Jurgis Juodis su įprastiniu savo stiliumi — vytimis, lietuviškais papuošalais. Pačią programą vadovavo ramovėnų kultūros reikalų vadovas J. Liaukus. Ramovėnams dabar pirmininkauja K. Šventoraitis.

Paskaitą skaitė Simo Kudirkos šaulių kuopos pirmininkas Antanas Reventas. Prisiminė trumpai, kaip organizavosi kariuomenė, prisiminė svarbiausius jos žygius, kas nutiko antrojo pasaulinio karo metu. Paskaita buvo trumpa ir konstruktyvi — šauliškai, pabaigoje kviečianti į bendrą darbą Lietuvos labui.

Antroji minėjimo dalis buvo skirta "viešniai iš šiaurės", — solistei Giniui Čapkauskienėi iš Montrealio. Publika ją labai šiltai sutiko ir nesigailėjo plojimui.

Dainavo lietuviškas kompozitorių dainas, arijas iš operų.

Dainininkė praeitais metais čia dainavo Darbininko koncerte. Tad buvo proga prisiminti ir palyginti jos dainavimą. Reikia pasidžiaugti jos padaryta didelia pažanga, vis labiau išsilaisvinant. Laisvėja ir skaidrėja jos balsas visuose registruose. Praeitame koncerte buvo jaučiama baimė, baimė suklysti, publikos baimė. Dabar ji atiduoda kur kas laisviau visą dainuojamą medžiagą, atiduoda jautriai ir užtikrintai. Pasirodė-

mas scenoje dainininkę dar jaudina ir truputį varžo. Tegu mieloji šiaurės viešnia ir toliau išvermingai dirba ir su visu rimtumu bei jautrumu parodo lietuviškų dainų grožį.

Ją pianinu palydėjo Albinas Prižgintas, mūsų vietinė muzikos rimta pajėga. Atėjęs iš šių dienų modernaus pasaulio, jis jaučia muziką visose gėlmėse — su stiliumi plonybėmis ir su dainininko interpretacija.

Toliau buvo vaišės ir šokiai. Visa buvo surengta skoningai ir tvarkingai ir su geru patarimu. Kario žurnalas turėjo savo stalą su naujaisiu Kario numeriu ir kitais leidiniais.

(p.j.)

BROCKTON, MASS.

18 apylinkės veiklos

Brocktono LB apylinkės valdybos spalio 28 rengtas chrizantemų balius praėjo su pasisekimu.

Balius prasidėjo puikia vakariene. Svečiam pasistiprinus, komp. J. Gaidelio vedamas Bostono vyrų sekstetas nuotaikingai atliko keletą dainų. Šokiama grojo R ir M Trio iš Worcesterio, talkinant dr. Petru Bizinkauskui. Romuvos Parko salė buvo pilna svečių iš Brocktono, Bostono, Norwoodo, Worcesterio ir kitų apylinkės miestų.

Dalyvavo ir Brocktono burmistras R. L. Wainwright su žmona, klebonas kun. P. Šakalys, Bostono LB apylinkės pirm. A. Matjoška, kandidatai į valstybės senatą Ed. Leonard, Anna Buckley ir kiti.

Baliaus vyriausia šeimininkė buvo apyl. sekretorė Br. Meizienė, vakarą pravedė apyl. ižd. dr. P. Bizinkauskas, salę rudens motyvais dekoravo valdybos narė A. Baškauskienė. Gardžiais valgiais visus aprūpino Ona Kašėtienė, talkinant virtuvei S. Jančauskieni, V. Bizinkauskieni, E. Pulminkieni ir M. Zinkevičiūtei, prie stalų V. Sužiedėlienei, R. Dambrauskieni, L. Kulbienei, L. Šukienei, R. Janulaitienei, R. Bacon ir Z. Vitkutei iš New Yorko.

Baro šeimininku, kaip ir vi-

suomet, buvo D. Jančauskas, talkinamas A. Šmito.

Duona ir pyragus svečiams aprūpino veltui Montello Bakery, trapiais grūzdais, kaip ir pereinamais metais, B. Bōlmantienė. Gardžių pyragų atnešė Bieliševičienė, Kašėtienė, Meizienė, Eidimtienė, Bizinkauskienė, Viščinienė, Ribokienė, A. Sužiedėlienė ir Simanaušienė, o O. Ulevičienė iš Bostono gražų tortą.

Loterijai dovanas aukojo "Cappy" Da Silva, Ed Leonard, V. Sužiedėlienė, Freimanienė, Meizienė, Vaitkus, Simanaušienė, Širvinaitė ir Robinson Appliances.

Didelė padėka priklauso Brocktono liuanistinės mokyklos tėvų komiteto pirm. Algirdui Vaitkui, kuris ne tik daug biilių išplatino, bet dar padėjo tvarkyti ir puošti salę,ėjo policininko pareigas priimdamas svečių automobilius ir talkino prie biilių kontrolės. Jei daugiau tokių energingų žmonių būtų turėję, visos baliaus rengimo darbas būtų buvęs daug lengvesnis.

Brocktone vienu iš svarbiausių darbų pramogas rengiant yra biilių platinimas. Daugiausiai biilių chrizantemų baliiui išplatino: A. Vaitkus, Br. Meizienė, Bizinkauskai, A. Baškauskienė, O. Gureckienė, Viščinis, Mantautas, Pulminkas, Šukienė, Bertulaitis ir kiti.

Lietuvių radio valandai Laisvės Varpas, Darbininkai, Draugai, Keleiviai, Sandarai, Brockton Enterprise ir Šv. Kazimiero parapijos kleb. kun. P. Sakaliui tenka kreditas už baliaus išpopuliarinimą.

Negalima tylomis praeiti nepamirėjus Romuvos Parko šeimininkų Onos ir Alekso Gureckų, kurie dėjo visas pastangas, kad svečiams būtų ir šilta ir smagu ir patogiu. Ačiū jiems.

Didžiausia tačiau padėka pri-

Cleveland, Ohio

Vainiko iškėlimas ant lietuvių naujų namų įvyks lapkričio 26, sekmadienį, 12 val. dienos metu. Lithuanian Village, Inc., direkcija kviečia visus akcininkus ir visą Clevelando lietuvių visuomenę atvykti į šias iškilmes ir apžiūrėti pastato vidų, susipažinti su tolimesniais namų statybos darbais. Kad būtų galima sėkmingai darbus užbaigti, dar reikia sutelkti apie 42,000 dol. Lithuanian Village

klauso prakilniajai Brocktono, Bostono, Norwoodo ir apylinkių lietuviškai visuomenei, kuri mūsų pastangas tinkamai įvertino ir taip gausiai atsilankė. Nieko nėra rengėjam malonesnio, kaip jausmas, kad jų darbas būna paremtas ir įvertintas. Jūsų gausus atsilankymas buvo geriausias atpildas už mūsų darbą.

Gruodžio 3, sekmadienį, 2 val. popiet Sandaros salė, 30 Intervale St., Brocktone įvyksta LB Bostono apygardos suvažiavimas.

P.J.

SACHMATAI

Veda K. Merkis

— Stambus Tautvaišo laimėjimas Chicagoj. Praeitą savaitę Chicagoj įvyko įžymus Midwest Chess Classic turnyras, kuriame dalyvavo rekordinis žaidėjų skaičius — 436. Dalyvių sąrašas pagal ratingą rikiavosi virš Tautvaišo meistrai: E. Karklins, H. Ploss, Kreckler, H. Myer ir kiti, vienok mūsų Povilas įrodė, kad jis tebėra vienas pirmųjų meistrų Chicagoj, sukažė visus 5 taškus, penkių ratų turnyre. Antruoju baigė Kreckler 4 1/2, toliau su 4 tš. sekė latvis Karklins, Pyne ir kt. Vladas Karpuska baigė 3 taškų grupėje, Atkočaitis — 2 1/2, K. Ramas 1 1/2 iš 4, nes paskutinės partijos nebellošė.

— Gaisras, įvykęs praeitą savaitę So. Bostono lietuvių piliečių draugijoje, sunaikino turtingą Lietuvių šachmatų klubo biblioteką, kuri po Globe Chess skryliaus redaktoriaus James Burge mirties atiteko Lietuvių šachmatų klubui. Drauge sudegė šachmatų laikrodžiai, setai ir kiti reikmenys.

— Bostono lietuvių įveikė Northeastern universitetą 4-1, lapkričio 10 rungtynėse. Taškus mums pelnė: Aleksas Klinovas 1, Algis Magaitis ir Algis Leonavičius po pustaškį, o Kazys Merkis ir Jurgis Zoza po pilną tašką. Mūsų vyrai šias rungtynes sukovoję prieikaito. Kitos rungtynės bus gruodžio 1 ir 17, prieš M.I.T. antrąją.

FLORIDOS PAMARIAIS ATEINA RUDUO

Juno Beach, Florida 33408

Žiemą Floridoj tiktai turtuoliams. Jei nori aplankyti ir pažinti Floridą, atvažiuok rudenį arba vėlyvą pavasarį. Kainos tos pačios iki gruodžio 1 d. kaip vidurvasaryje. Kodėl nepasinaudoti.

Tomų vasarvietės SAPPHERE SEA adresas: 700 Ocean Drive, Juno Beach, North Palm Beach, Florida 33408. Telefonas (305) 844-3388.

PIRMAUJANTI DESŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI

Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai

Užsakykite — įsitikinsite!

9 DIDŽIULĖS KRAUTUVES 9

New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewood: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoria: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6146
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801

Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpke. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

Inc. direkcija kreipiasi į visus Clevelando lietuvius ir prašo įsigyti akcijų. Direkcijos adresas: 877 E. 185 St., Cleveland, Ohio 44119.

Padėkos šventės savaitgalis Clevelande bus labai gyvas. Lapkričio 23-25 North Randall Holiday Inn įvyks Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimas; lapkričio 25-26 — Vliko seimo sesija. Specialus komitetas, pirmininkaujamas Jono Daugėlos, rūpinasi Vliko seimo atstovų priėmimu. Vliko pirm. dr. K.J. Valiūnas į Clevelandą atvyks lapkričio 24. Tą pačią dieną jis aplankys Clevelando miesto burmistrą Ralph Perk, pasakys kalbą per Tėvynės Garsų radiją ir dalyvaus Studentų Sąjungos suvažiavime.

G. Ivanauskienė, Šv. Jurgio parapijos klebono kun. B. Ivanausko motina, mirė Detroitė. Buvo 86 metų amžiaus. Kun. Ivanauskas dažnai vykdavo į Detroitą jos lankyti. Lapkričio 9 ją aplankė paskutinį kartą, palydėdamas į kapines amžinajam poilsiui.

Lietuvių naujų namų statyba sparčiai žengia pirmyn. Jau išmūrytos sienos, dedamas stogas. Netrukus bus pradėti ir vidaus įrengimų darbai. Statybos vyriausiasis kontraktorius yra Linas Staskūnas, Lee-Mar bendrovės savininkas. Mūro darbus atliko Jono Nasvyčio vadovaujama bendrovė — Nasvytis Enterprises, Inc.

Newark, N. J.

Parapijos žinios

Lapkričio 26 d. 12 v. parapijos salėje rengiami priešdventiniai blynų pietūs ir šokiai. Šokiai prasidės 4 v. Auka — 2 dol. Rengia specialus parapijos draugijų komitetas. Garbės pirmininkais yra abu parapijos kunigai — klebonas prel. J. Schamus ir vikaras kun. P. Toraitis.

Visi parapijiečiai kviečiami atsilankyti ir atsivesti savo draugus. Čia galėsite maloniai laiką praleisti.

Mirusieji. Spalio 18 mirė Anicetas Stoškus, palaidotas spalio 21 Šv. Kryžiaus kapinėse po mišių Šv. Trejybės bažnyčioje. Jis priklausė Šv. Jurgio pašalpinė draugijai, paliko du sūnus William ir Adolph, abu gyvena Keamy, ir seserį Sophia Alexander Newarkė.

F.V.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigaitis. Reikale su patarnautojais galima susikabinti ir lietuviškai — Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/2 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/2 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accruals Compounded Daily —

DVIEJŲ SAVAIČIŲ ŽIEMOS EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

Išvyksta 1972 m. gruodžio 21 dieną — grįžta sausio 4 dieną, 1973.

LIETUVOJE ŠI GRUPĖ PRALEIS 11 DIENŲ

Iš Bostono ir New Yorko Kaina tik \$619.00

Vykstantiems iš Chicago — \$719.00

ir iš Clevelando — \$685.00

Grupėje dalyvių skaičius ribotas — nesivėluokite!

Smulkesnių žinių ir registracijos reikalų kreipkitės į

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Savininkė — Aldona Adomoniene

RINKIMAI...

(atkelta iš 2 psl.)

Būtų stebuklas, jei taip remiamam Brandtui — iš vidaus remiamam radikalaus kairiojo elemento, iš šalies tyliai Washingtono ir atvairi Maskvos — pasipriešintų balsuotojais.

Viena, vokiečiai nėra linkę į nuosaikumą. Antra, Vokietijos kapitalo magnatai jau dabar varo didžiausią biznį Europoje su Sovietais ir satelitais. Artimesni santykiai dar didesnius pelnus jiems žada. Tą biznį vartų ir CDU, jei rinkimus laimėtų. Taigi atsparumas "bėgimui" mažėja.

Europa nebe ta, kurią po karo atstatinėjo iš griuvėsių Adenaueris, de Gasperi, Schumanas, de Gaulle. Praturtėjusioje Europoje dabar lemiamas argumentas yra šios dienos biznis. Tokiu "pragmatizmu" ji, tur būt, yra pralenkusi Ameriką.

Pralenkusi savo naudai ar Maskvos naudai — jau spėjiojimo reikalas.

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

Redakcija455-7281
Administracija452-2923
Spaustuvė452-6916
Vienuolynas455-7068
Kultūros Židinyš827-9865

N.Y. Liet. Dailininkų Sąjungos paroda atidaro šį savaitę, lapkričio 25 d. 7 v.v. Paroda tęsis visą savaitę. Sekmadienį galima lankyti nuo 12 iki 9 v.v., darbo dienomis nuo 6v. iki 9 v.v. Uždaroja gruodžio 3 d. 6 v.v.

Iškilmingos mišios už žuvusius dėl Lietuvos laisvės ir tautos kankinius bus lapkričio 26, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Tuojau po pamaldų parapijos salėje bus ramovėnų, birutiečių, šaulių bendras susirinkimas. Kalbės kūrėjas savanoris. Užbaigai — kuklios vaišės ir pabendraavimas.

Muz. Vytautas Strolia gruodžio 17 LB Vairganto kultūros klubo susirinkime skaitys paskaitą apie lietuviškas plokšteles. Jis yra surinkęs beveik visas lietuviškas išleistas plokšteles nuo seniausių laikų iki dabar. Iš plokštelių atspindi muzikinę raidą, žmonių skonį ir įvairius stilius. Paskaitą paliustruos įrašais ir magnetofono juosta. Panašią paskaitą jis su pasisekimu skaitė Bostono kultūros klube.

I. Maironio liuanistinė mokyklą tikybos dėstyti atėjo kun. A. K. Trimakas, šiemet baigęs studijas Romoje ir iš ten atvykęs dirbti į Brooklyną, ir sesuo M. Urbana iš Maspetho. Tikybą taip pat dėsto ir Tėv. Paulius Baltakis, OFM.

Maironio liuanistinėje mokykloje Padėkos dienos savaitę pamokų nebus.

Nijolė ir Jonas Ulėnai persikėlė į naujus namus. Dabar jų adresas yra toks: 16 Lucille Lane, Dix Hills, N.Y. 11646. Telefonas (516) 271-4470.

Naujųjų Metų sutikimą Kultūros Židinyje rengia Kultūros Židinio statybos komitetas ir ketvirtadienio-penktadienio popiečių bendradarbiai.

Simo Kudirkos šaulių kuopos šventė bus sausio 21, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos ir vėliavos šventinimas 11 val. Apreiškimo parapijos b. bažnyčioje. Tuoj po pamaldų tos pačios parapijos salėje iškilminga akademija, skiriama paminėti 100 metų sukaktį nuo šaulių steigėjo V. Putvio gimimo. Kuopa jau vėliavą išgijo. Ją pagaminio Detroit, Mich. Dabar rengiamas kotas ir koto viršūnė. Kuopai pirmininkauja Antanas Reventas.

New Yorko vyr. skaučių židinio Vilija sueiga bus lapkričio 27, pirmadienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinyje, jo mažojoje salėje. Sueigoje bus viešnia Nijolė Valaitienė, kuri pademonstruos, kaip sudėti kalėdines gėlių puokštes.

Naujųjų Metų sutikimą rengia Apreiškimo parapijos choras ir specialus komitetas. Bilietų galima gauti pas choro narius, klebonijoje ir Woodhaven pas M. Šalinskiene ir J. Andriusį. Vienam asmeniui — 12 dol. Šokiam gros visiem žinomas Joe Thomas orkestras. Pelnas skiriamas parapijos reikalui.

Tėv. Tada Degutis, O.F.M. praėitą savaitę ištikio širdies ligoninėje Toronto. Anksčiau jis darbuos pranciškonų vienuolyne Brooklyne, prieš metus buvo perkeltas į Prisiškimo parapiją Toronto.

Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimas buvo lapkričio 18 Kultūros Židinyje. Paskaitos ir simpoziumai buvo skirti dabarties lietuviško gyvenimo analizei ir Lietuvos laisvinimo reikalui. Paskaitos ir pranešimai pasižymėjo savo konstruktyvumu bei pozityvumu. Apie suvažiavimą bus parašyta plačiau, bus pristatyta ir dalis pranešimų artimuose Darbininko numeruose. Bičiulių buvo suvažiavę iš Philadelphijos, New Jersey vietovių, Waterbury ir iš New Yorko.

Solistė Prudencija Bičkienė dalyvauja Lietuvos atsiminimų radijo koncerte, kuris bus gruodžio 3 Apreiškimo parapijos salėje. Pradžią 4 v. popiet. Taip pat ji yra pakviesta ir vyks į Pietų Amerikos lietuvių kongresą, kuris bus vasario 22-25 Sao Paulo, Brazilijoje. Po kongreso su koncertais aplankys ir kitas lietuvių kolonijas.

Aktorius Vitalis Žukauskas dalyvauja Lietuvos atsiminimų radijo koncerte gruodžio 3. Koncerte bus atžymėta jo sceninio darbo 30 metų sukaktis. Apie jo sceninę veiklą kalbės Alfonsas Petrutis iš Washingtono. V. Žukauskas lapkričio 18 su dideliu pasisekimu pravėdė spaudos vakarą So. Bostone.

Aldona Savičiūnienė staiga mirė širdimi lapkričio 16 savo namuose. Buvo 53 metų, gyveno Flushinge. Palaidota lapkričio 20 iš Angelių Karalienės parapijos bažnyčios Šv. Jono kapinėse. Velionė buvo gimusi ir augusi Amerikoje, labai gražiai kalbėjo lietuviškai, priklausė Angelių Karalienės parapijai, uoliai reikėsi tos parapijos draugijose ir chore. Buvo aukštesniosios mokyklos mokytoja.

Kas nori pirkti laikrodėlių papigintomis kainomis, prašom kreiptis į patyrusį laikrodininką Stasį Citvarą. Taip pat jis laikrodžius taiso. Kreiptis darbo dienomis vakarais, šeštadienį ir sekmadienį — visą dieną. Telefonas 847-7634.

Liet. Fronto Bičiulių rytų apygardos suvažiavimo dalyviai ir svečiai lapkričio 18 Kultūros Židinyje. Pirmoje eilėje iš k. K. Miklas, L. Valiukas, dr. P. Kisielius, A. Vakselis, B. Sidzikauskienė, V. Sidzikauskas, A. Gečys, A. Sabalis. Nuotr. V. Mazelis

Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos New Yorko židinio metinis susirinkimas įvyko lapkričio 19, sekmadienį, Kultūros Židinio patalpose. Po pirm. dr. Jasaičio atidarymo ir prel. J. Balkūno maldos paskaitą skaitė dr. Algirdas Budreckis. Jis plačiai išdėstė valdybos sekretorius tėv. dr. V. Gidžiūnas, OFM. Jis taip pat susirinkusiem svarstyti pristatė ir židinio ateities planus, kurie su dalyvių papildymais buvo priimti. Pereitais metais šalia eilinių susirinkimų suruošti vieši minėjimai: prof. dr. Zenono Ivinskio, botaniko pranciškono tėv. Ambrozijaus Pabrėžos ir Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos 50 metų sukakties minėjimas su žurnalistikos premijos įteikimu prof. J. Brazaičiui. Panašūs minėjimai pramatomai rengti ir ateity. Naujon valdybą išrinkta ir pareigoms pasiskirstė: pirm. dr. Aldona Šlepetytė-Janašienė, vicepirm. tv. prof. V. Jaskevičius, S.J., sekr. tėv. dr. Viktoras Gidžiūnas, OFM.

Imigracijos muziejuje, kuris suorganizuotas prie Laisvės statulos ir šią vasarą atidarytas, Lietuvos vardas yra paminėtas. Darbininko redakcija ėmėsi iniciatyvos padėti išaiškinti ir paprašė aktorių Juozą Boleį, kad jis aplankytų muziejų ir gerai jį apžiūrėtų. J. Boleį muziejų aplankė lapkričio 13. Jame rado tris eksponatus iš Lietuvos: maldaknygę, šaliką ir stiklinį plauti įrankį. Visi sudėti spintelėn, kur yra keli daiktai iš Lenkijos ir iš Latvijos. Lietuvos vardas įrašytas bendroje lentoje, kur suminėta, iš kurių kraštų vyko imigracija į Ameriką. Suminėta ten ir kiti Baltijos kraštai. Visai nėra paminėti lietuviai saraše tų žmonių, kurie muziejų statė, rėmė ir kuriems dabar administracija dėkoja. J. Boleį turėjo progos pasikalbėti ir su muziejaus kuratoriumi. Pasirodo, kad inventoriuje yra ir daugiau lietuviškų daiktų įrašyta. Jie bus kada nors išstatomi muziejuje. Dabar ankštoko patalpos neleidžia visko apimti. Muziejaus administracija mielai priims ir kitus įdomius eksponatus, atsivežtus iš savo gimtojo krašto į Ameriką.

Korp! Neo Lithuania lapkričio 11 New Yorko minėjo 50 metų sukaktį. Prezidiume sėdi iš k. R. Bitėnas, V. Bitėnas, A. Čekienė, R. Giedraitis, dr. B. Nemickas, V. Didžiulis, J. Butkus, I. Nemickienė, K. Staškevičius. Nuotr. L. Tamošaitis

NEW YORKO LIETUVIŲ DAILININKŲ SĄJUNGA

kviečia visuomenę
į Kultūros Židiny ruošiamą

20-ties METŲ JUBILIEJINĘ PARODĄ

Sąjunga, atšvėsdama šią sukaktį, skiria 50% nuo visų parduotų paveikslų KULTŪROS ŽIDINIO statybai

Oficialus parodos atidarymas įvyks šeštadienį, lapkričio 25 d., 7 val. vak.

Paroda tęsis iki gruodžio mėn. 3 d. ir bus atidara publikai:

šeštadienį, lapkričio 25 d. 7 - 10 v. v.
sekmadienį, lapkričio 26 d. 12 - 9 v. v.
nuo pirmadienio iki penktadienio 6 - 9 v. v.
šeštadienį, gruodžio 2 d. 12 - 10 v. v.
sekmadienį, gruodžio 3 d. 12 - 6 v. v.

— PRAŠOME VISUS ATSLANKYTI —

Atskiri pakvietimai nebus siuntinėjami

Skelbimą administracijai apie p. Dvarionaitės koncertą įteikė ne A. Budreckis, kaip anksčiau buvo skelbta, bet E. Vaičiulis.

Sofijos Kačinskienės MEZGINIŲ PARODA

rengiama gruodžio 9 ir 10 dienomis
Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y.

Paroda lankoma:

šeštadienį ir sekmadienį nuo 12 iki 9 v. v.

Atidarymas — šeštadienį 7 v. v.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

D.L.K. Birutės New Yorko Skyrius

Visi į

“LIETUVOS ATSIMINIMŲ” RADIJO KONCERTĄ!

Gruodžio (Dec.) 3 d., sekmad. 1972 m.

Apreiškimo liet. parapijos salėje
No. 5th ir Havemeyer Sts., Brooklyn, N. Y.

- PRUDENCIJA BIČKIENĖ, sopranas, iš Čikagos
- LIUDAS STUKAS, tenoras, iš New Jersey
- Aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS, iš New Yorko (švenčių 30 metų scenos darbuotės sukaktį)
- (Šie artistai su didžiausiu pasisekimu gastroliavo su vyčiais pereitą vasarą 5 Pietų Amerikos kraštų lietuvių kolonijose)
- ALFONSAS PETRUTIS, iš Washingtono (Su akt. V. Žukausku atliko juokingus kupletus — “Domingas ir Motiejus”)
- Akomponuoja — ALGIRDAS KAČANAUSKAS

Pradžią: 4 val. p. p.

Įėjimo auka \$4.00

Maloniai visus kviečiame...

Prof. Dr. Jokubas J. Stukas